БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! | 47-дохи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 282 (12984) | 1969 оной декабриин 2, вторник | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй обкомдо, республикын Министрнүүдэй Соведтэ

...-Үдын аймагай „Искра“ колхозой, Яруунын ...ай Яруунын совхозой һаалишад болон мал адуулагшадай үүсхэл тухай

...оо һарын туршада (ноябрь— ...бүриһөө дунда зэргээр 1250 кило-...аха гэһэн социалис уялга абаһан ... аймагай «Искра» колхозой, ...аймагай Яруунын совхозой ...олон мал адуулагшадай үүсхэлые ...комой бюро дэмжэбэ.

...олхозой болон Яруунын совхозой ... адуулагшадай хандалга-бэшэ-... фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ... хэлсэжэ, үбэлжэлгын үедэ һү ...үүлхэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхээр КПСС-эй райкомууд, аймгүйсэдкомууд, үйлэдбэриин управленинүүд, колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд, хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаа.

Ехэ һү һаахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөе үргэнөөр харуулжа, колхоз болон совхозуудай абаһан уялгануудай дүүргэлтэ тухай материалнуудые саг үргэлжэ тунхаглажа байхаар республикын болон аймагай газетэнүүдэй редакцинууд, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио-дамжуулгын болон телевидениин комитет уялгалагдаа.

...лаан-Үдын аймагай „Искра“ колхозой һаалишад болон мал адуулагшадай

...ОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...эй түрэһөөр 100 ...рэтэй түрэтэйгөөр ...бүгэдэ арадай со-...сөөн хүсэтэйгөөр ...ктив бүхэн, ажал-... баярай социалис ...дүүргэлтэдэ өөһэ-...е хүргэхэ гэжэ

...дэ манай колхозой ... һанаа сэдьхэл ... бүхэсоюзна гур-... болоһон Моск-...уулагдана. Энэ ...ье этигэмжэтэ ну-... Иван Максимович ... Съездын бата-...олхозой Жэшээтэ ... колхозно байгуу-...дань бэхижүүлхэ, ... һуудал байдал ...хэ хэрэгтэ сэхэ ...һандань бидэнэр

...эй түрэһөөр 100 ... ой хүрэтэр табан ... улэбэ. Энэ үбэл-...үнеэдэй һү шэмэ ...гэшэ бидэнэрэй ...рилго болоно. Тии-... колхозойнгоо үнеэн ...гын долоон һара-...ай хүрэтэр) 1250 ... һааха, тиигэжэ ...эн бүриһөө дунда ...илограмм һү аба-...бди.

Абаһан уялгаа бэелүүлхын тула үсэд шангаар ажаллаха хэрэгтэй гэжэ бидэнэр ойлгонобди. Илангаяа байгша ондо, нёдондо жэлэйхиһээ бага тэжээл бэлэдхэгдээд байхада, үбэлжэлгэ бэрхэшээлтэйгээр үнгэрхэ байна. Тиигэбэшье бидэнэр абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди.

Энээнэй түлөө бии байгаа тэжээлээ гамтайгаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ талаар бүхы хэмжээнүүдые абахабди. Фермэ бүхэндэ тэжээл буйлуулха цехүүдэй хүдэлмэриие һаалгүйгөөр ябуулха, бүхы тэжээлээ малдаа буйлуулжа үгэхэ, фермэ бүхэндэ үнеэдэй ашаг шэмые харалсажа тэжээл үгэхэ арга хэрэглэхэбди.

Эрдэм наукын болон түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые шудалхын тула һаалишадай дунда зооветеринарна һуралсал эмхидхэжэ, дүй дүршэлөө саг үргэлжэ халан абалсажа байхабди. Дүй дүршэлыень халан абамаар хүнүүдшье манда бии. Хэрбээ колхознай бүхыдөө үнеэн бүриһөө 1250 килограмм һү һааха гэжэ шиидэһэн байбал, зүгөөр манай эрхим малшад бүри ехэ амжалта туйлахаар. Жэшээнь, Анна Афанасьева даалгагдаһан үнеэн бүриһөө долоо һарын туршада 1800 килограмм, Евдокия Колесникова—1500. Мария Афанасьева, Акулина Шурыгина, Елена Баранова болон Варвара Родионова гэгшэд 1400 килограмм һү һаахаар шиидэнхэй.

Урда жэлнүүдтэл адли һаалиингаа фермэнүүдтэ ариг сэбэрые нарииноар сахижа, һүнэй шанар дээшэлүүлхын, тэрэнэй гаргашыень доошолуулхын түлөө тэмсэхэбди.

Малшаднай хоорондоо мүрысэжэ ажаллаал һаа, һү һаали дээшэлүүлжэ шадаха байһандань бидэнэр этигэнэбди. Тиимэһээ үбэлжэлгын үедэ һү һаали дээшэлүүлхэ, В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсохыень республикынгаа колхоз болон совхозуудай һаалиин фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Социалис уялганuудта гар табигшад:

В. РОДИОНОВА, П. БУДНИКОВА, А. АФАНАСЬЕВА, А. ШУРЫГИНА, М. КАЛМЫНИНА—һаалишад; И. ВАСИЛЬЕВ—һаалишан; М. ЗАЙЦЕВ — мал адуулагша; И. ЗЛОБИН—фермые даагша; Ю. ВОРОТНИКОВ—главна зоотехник; В. БУЯНОВ—колхозой түрүүлэгшэ; Ф. ЧЕБУНИН—парткомой секретарь.

...н совхозой һаалишад болон мал адуулагшадай

...ЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...хозой ажалшад ...түрэһөөр 100 жэ-... амжалтаар угта-...йна. Ойн баярай ...сөөн ажахыдамнай ... эршэдэн дэлгэрнэ. ... хүсөөр байгша ... бэрхэшээлнүүдые ...рга боломжонуудаа ...шэ, мал ажалай ...үдые гүрэндэ ту-... түсэб болзорһоо ... байһамнай лаб-

...шад туйлаһанаа-...арангүй, малайн-... эмхитэйгээр үн-..., һү болон бусад ...бэг ехээр аба-...эжэ. һү абалгые ...оможонуудаа тоо-...овхозой һаалиин ...эрилэгшэд энэ ... (ноябрьһаа май ...бүриһөө 1250 ки-...а гэжэ шиидэ. ...үдые бэедээ даа-...һандаа хүрэхын ...гээр ажаллаха ...дэнэр мэдэнэбди. ... уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүй, бүхы мэргэжэл шадабаряа элсүүлхэ байнабди. һаалиин фермэ бүхэндэ тэжээл буйлуулжа, тэрэнээ ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гэжэ оролдохобди.

Үбэлжэлгын үедэ һү һаали дээшэлүүлхэ мүрысөө дэлгэрүүлхэдээ бидэнэр өөһэдынгөө түрүү һаалишад Муханык Дашицыренов, Намсалма Дамдинова, Валентина Захарова, Мыдыгма Батомункуева, Мария Гусева, Балма Ванчикова, Лидия Гуменюк болон бусадай дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэбди. Эдэ түрүү һаалишад үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1300—1400 килограмм һү һааһан байха юм.

һү һаали дээшэлүүлхынгээ хажуугаар һүнэй шанар һайжаруулхын, фермэ дээрэ ариг сэбэрые сахижа, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулхын түлөө тэмсэхэбди.

Манай түрүүшүүлдэл адляар бүхы һаалишадайнгаа ажаллахын тула зооветеринарна һуралсал эмхидхэжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохобди.

Үбэлжэлгын үедэ һү һаали дээшэлүүлжэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые республикынгаа совхоз болон колхозуудай һаалиин фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Социалис мүрысөөндэ гар табигшад:

Б. ВАНЧИКОВА, М. БАТОМУНКУЕВА, М. ГУСЕВА, Д. ДАМБИЕВА, Ж. ЕГНИНОВА, Л. ГУМЕНЮК, Н. ДАМДИНОВА—һаалишад; В. АНАНЕНКОВ, Н. БЕРЕЗИН—һаалишад; Ц. ЖАЛСАНОВ, Г. МУХАРХАНОВ—мал адуулагшад; Д. БАДМАЕВ, В. ЗИНОВЬЕВ—отделенинүүдые эрхилэгшэд; М. ЦЫБДЕНОВ—главна зоотехник; В. ЗУЕВ—главна ветврач; К. АЛБАШЕЕВ—совхозой директор; Л. МИНЕЕВ—парткомой секретарь; Ц. БАТОМУНКУЕВ—рабочкомой түрүүлэгшэ.

КОЛХОЗОЙ ШЭНЭ УСТАВ

Колхознигуудай гурбадугаар съезд колхозой шэнэ Устав баталан абаба. Тэрэниие КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тусхайта тогтоолоороо баталжа, хуулиин хүсэтэй болгобо гээшэ. Совет ороной колхознигууд ажабайдалдаа, ажал ябуулгадаа энэ хуулиие хүтэлбэри болгон, колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ бата бэхи түшэг тулгууритай болобо. Мүнөө республикымнай бүхы ажалшад—хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци—энэ документые, съездын бусад материалнуудые анхарал, һонирхол ехэтэйгээр шудалжа байна. Тиин нэгэн дуугаар, нэгэн һаналтайгаар һайшаана, дэмжэнэ.

Колхозой шэнэ Устав Ленинэй кооперативна түсэбэй бодотоор бэелжэ, саашадаа һалбаран хүгжэһэниие харуулхаһаа гадна, манай орон дотор коммунизм байгуулха талаар таряашадта һургуули болохо колхозой үмэнэ холын хараатай гайхамшагта зорилгонуудые табиба. Гэбэл, газар таряалангай, мал ажалай продуктнуудые жэл бүри улам ехээр абадаг болохо, тиихэдээ бага гаргашатайгаар, шанар һайнтайгаар абаха, ороной бүхы хэрэглэмжые хүдөө ажахын продуктнуудаар хүсэд дүүрэнээр хангажа байха хэрэг болоно. Энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тула газарай эдлүүриие эрдэм ухаанай үндэһэ һуури дээрэ табиха, уһалууриин ба намаг хатаалгын хэрэгые эрид һайжаруулха, хүдөө ажахыда хими үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэрээ томоохон мэргэжүүлхэ, хүдөө ажахын хүдэлмэриие, илангаяа мал ажалай хүдэлмэриие, үргэлжэдэнь оньһожоруулха, машина техникээ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, эрдэм наукын туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, капитальна барилгануудые үргэдхэхэ гэхэ мэтын шухалын шухала зорилгонууд табигданхай. Шэнэ Устав КПСС-эй XXIII съездын, партиин Центральна Комитедэй Пленумүүдэй зохёоһон экономическа политикые бэелүүлхэ, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ таатай зохид эрхэ байдал байгуулжа үгэнэ.

Шэнэ Устав—колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ алхам болохо зуураа, коммунис байгуулалтын мүнөөнэй шатада совет таряашадай ажаһуудалай, ажал ябуулгын эшэ үндэһэ табижа үгэнэ. Колхозно демократиие саашадаа хүгжөөхын, хамтын ажалай эгээн шухала асуудалнуудые хамтаараа зүбшэн хэлсэхын, үйлэдбэрээ эмхидхэлгын дүй дүршэлөө согсолжо байхын, ниитын ажахын арга боломжонуудые бүри һайнаар ашаглажа байхын зорилгоор Колхозой соведүүд байгуулагдаха байна. Колхознигуудай гурбадугаар съезд тиимэ Союзна соведые байгуулаа.

Колхознигуудай һуудал байдалые саашадань һайжаруулха, ажалыень индустриальна түхэлтэй болгохо, хүдөө тосхониие хүдэлмэришэнэй посёлогой шэнжэтэй болгохо, тиигэжэ хүдөө ба город хоёрой илгаануудые усадхаха хэрэгтэ колхозой шэнэ Устав горитойхон түлхисэ болохо үгэхэнь лаб.

Мүнөө партийна, советскэ, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай үмэнэ шухала зорилго табигдана. Тэдэнэр колхозой шэнэ Жэшээтэ Уставые, колхознигуудай съездын бусад материалнуудые олониитэдэ ойлгуулха, ажалшадай үмэнэ съездэдэ хабаадаһан манай делегадуудай хөөрөөе эмхидхэхэ уялгатай. Мүн Жэшээтэ Уставай үндэһөөр өөрынгөө колхозой Уставые зохёожо, баталан абахадань колхознигуудта туһалха гээшэ онсо шухала хэрэг болоно. Ойлгууламжын энэ хүдэлмэридэ хүдөөгэй интеллигенци, элидхэлшэд, политинформаторнууд болон агитаторнуудай эдэбхитэйгээр хабаадахань дамжаггүй.

Тиихэдээ колхозно байгуулалта болбол агууехэ Ленинэй хараа бодолой бодото бэелэл, Коммунис партиин, бүхы совет арадай түүхын удха шанартай туйлалта мүн гэжэ харуулха ба В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөе улам үргэнөөр, хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхые оролдохо шухала.

«Совет таряашад хүдэлмэришэн ангитай, бүхы совет арадтайгаа гар гараа барилсан, партиин ленинскэ Центральна Комитедые тойрон бүри нягтаар жагсаха, Ленинэй агууехэ туг доро урагшаа, коммунизм байгуулгадаа шэнэ илалтанууд тээшэ дабшаха гэжэ Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадугаар съезд парти, правительствые найдуулна»,—гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ съездын делегадуудай бэшэһэн бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Колхозуудай хүгжэлтын шэнэ шатада хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо, совет хүнүүдэй ажабайдалые саашадань һайжаруулха зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхэ, мүн хүдөөдэхи ниитын харилсаануудые һайжаруулха, хүнүүдые коммунис шэнжэтэйгээр хүмүүжүүлхэ ба орон дотороо коммунизм байгуулха хэрэгтэ алба хэхэ—иимэ гүнзэгы шэнжэ шанараар, уг зорилгоор колхозой шэнэ Устав нэбтэрэнхэй.

Ажалша бэрхэ, партиин, арадай хэрэгтэ үнэн сэхэ байһан Совет ороной колхознигууд шэнэ Уставайнгаа ёһоор ажал хэрэгээ эмхидхэжэ, манай орондо коммунизмын һалбаран мандахын түлөө эршэ ехэтэйгээр тэмсэжэ, урдаа табиһан холын хараата ба тодорхой зорилгонуудаа нэрэ хүндэтэйгөөр дүүргэхэнь болтогой гэжэ юрөөе.



Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой коллектив Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаад, тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ хэдэн жэлэй туршада ехэхэн туһаламжа хүргэдэг юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой бүлэг хүдэлмэришэд колхоздо эльгээгдэхэ хэрэгсэл бүтээжэ байна.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.



Эб найрамдалай, хариласа холбооной түлөө

ВЕНЭ. (ТАСС). Европо түбиин түрүү үзэл бодолто олониитын үүсхэлээр зарлагдаһан Европодо аюулгүй байдал хангаха, харилсаа холбоо бэхижүүлхын түлөө ниитэевропын конференци ноябриин 29-дэ эндэ нээгдээ.

Европын 24 ороной 300 гаран делегат конференциин хүдэлмэридэ хабаадана.

—●—

ДОГОВОРТО ГАР ТАБИБА

ФРГ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Хельмут Аллардт Германиин Федеративна Республикын правительствын үмэнэһөө ядерна зэбсэг тараахагүй тухай договорто Москвада ноябриин 28-да гар табяа.

—●—

Израилиин зээрхэг түримхэй ябуулгые болюулгаха

Дэлхэйн тус районДо тон аюултай, шахардуу шанга байдалай тохёолдоһые Дүтын Зүүн зүгтэхи һүүлэй үеын үйлэ хэрэгүүд эли тодоор гэршэлнэ гээд ВЦСПС-эй тунхаглаһан мэдүүлгэ соо заагдана. Израилиин зээрхэг түримхэй политика Дүтын Зүүн зүгэй арадуудта, тэрэ тоодо Израилиин арадта өөртэнь, энэ районДохи эб найрамдалай хуби заяанда тон муу хойшолонгуудтай байжа болохо.

Араб арадуудта үрэ ехэтэй түгэс туһаламжа саашадаашье үзүүлжэ байхаар эрид шиидэнхэй байһанаа элирхэйлһэн аха дүү Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай Центральна Комитедүүдэй, социалис зургаан ороной правительствануудай мэдүүлгые бүрин дэмжэжэ байһанаа олон миллион совет ажалшадай үмэнэһөө ВЦСПС мэдүүлбэ.

Англиин интернационалис сэхэ шууд тэмсэлэй ёһо баримталдаг совет профсоюзууд империалис ба сионис үзэл гаргадаг этэгээдүүдтэ эсэргүүсэгшэ, национальна бэеэ даaһан сүлөөтэ байдалаа хамгаалагша араб оронуудтахи арадуудай, ажалшадай тэмсэлые шууд дэмжэнэ. Совет профсоюзууд араб арадуудай үнэн зүбтэй хэрэгэй илахын тула шухала бүхы юумэ хэхэ байха.

(ТАСС).

УУЛЗАЛГА

УЛААН-ҮДЭ. Партийна һуралсал хүтэлбэрилдэг ниислэлэй пропагандистнар болон политинформаторнууд КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшангай ехэ зал соо олоороо сугларба. Республикын министерствэнүүд, управленинүүд, комитедүүд болон бусад зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзахаяа эдэнэр эндэ ерэһэн байна.

Тус уулзалгые КПСС-эй горкомой секретарь С. В. Ангапов нээгээ. Облпрофсоведэй президиумэй түрүүлэгшэ Л. С. Асеевтэ түрүүлэн үгэ үгтэбэ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй ямараар хэгдэжэ байһан тушаа, ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тушаа нүхэр Асеев хэлээ.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалгын министр Г. А. Еремин, культурын министрэй орлогшо Г. П. Миронова, коммунальна ажахын министр Н. И. Бизюкин, гэгээрэлэй министрэй орлогшо Д. Ж. Бальжинова, республикын прокурор Б. Ц. Цыденжапов, худалдаа наймаанай министрэй орлогшо Ю. М. Битаев, хэлхээ холбооной управлениин начальник Ц. Д. Булдаев, радио-дамжуулгын ба телевидениин комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Ц. Митыпов, горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. С. Сыренов болон бусад ажал хэрэг тухайдаа хөөрэһэн, пропагандистнар болон политинформаторнуудһаа ороһон олон асуудалнуудта харюу үгөө.

Уулзалгын эсэстэ КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретарь В. Г. Бирюков үгэ хэлэһэн байна.

Манай корр.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР Г. М. БУРДИНСКИИЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Республика дотор электромонтажна хүдэлмэринүүдые наринжуулха, хабсаралгын шэнэ онол аргануудые нэбтэрүүлхэ талаар туйлаһан амжалтануудайнь түлөө «Сибэлектромонтаж» гэжэ Улаан-Үдын хабсаралгын управлениин начальник нүхэр **БУРДИНСКИЙ Георгий Максимовичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. СЫРЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1969 оной ноябриин 27.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР Е. Д. МИРОНСКАЯЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө, 70 наһатай болоһонтойнь, ухаалан зохёохы, ниитын ажал ябуулгаяа эхилһээр 50 жэл гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Зүүн Сибириин культурын институдай театральна режиссурын кафедрын ахалагша багша нүхэр **МИРОНСКАЯ Екатерина Дмитриевнае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. СЫРЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1969 оной ноябриин 27.

...ВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

...НГАА БААТАР ... ХҮНДЭЛЭЛДЭ

... машина бүтээлгын ...мэришэд — 15 хү-... Союзай Герой, ...нант Черных гэг-... өөрынгөө списогтэ ... оруулһан часть-... мордобо. Иван ... байһан маши-... гитлеровскэ сэ-...эрэн суглараад ... худар залажа, ...еллын баатаршал-... юм.

...гой нэрэмжэтэ за-...ууд СССР-эй Обо-...рствэдэ хандажа, ...эй алба хэһэн ...вигүүд-үйлэдбэ-...ые эльгээхыень ... Тэдэнэй гүйлтэ ...

...ументальщик Ев-..., электрослесарь ...кин, токарь Ген-... гэгшэд эгээл тү-...тэ эрхэдэ хүртөө. ... амжалтаар, сэрэ-... эрхим дүнгүү-...абарида хүртэһэн

...БАН ЖЭЛЭЙ ...ҮШҮҮЛ

...жэ траулерай ко-...лэйнгээ түсэбые, ...түрэһөөр 100 жэ-...лдэ абаһан уял-...253 мянган цент-...рэндэ тушаагдаа. Хэрэглэгдэхээр болоһон загаһа тушааха түсэб 4,5 дахин үлүүлэгдэжэ, 3 миллион 411 мянган түхэригэй олзо доход оруулагдаа.

4 жэлэй турша соо траулерай командын гол бүридэлэй хубилангүй үлэһые онсолон тэмдэглэмээр. Тиин энэ коммунис ажалай коллектив бүри һайнаар, эбтэй эетэйгээр ажаллаха арга олоо.

ДААБАРИҺАА ГАДУУР МИЛЛИОН ТОННО

ТЮМЕНЬ. (ТАСС). Сибириин нефтьшэд байгша оной түсэбһөө гадуур миллион тонно нефть тушаагаа. 1965 оной туршада бүхыдөө эды шэнээн түлишэ абтаһан юм.

Иимэ амжалта туйлагдаха ёһотойшье байгаа. Тюмениин нефтиин ехэ уурхайнуудай нэгэн—Самотлор болзорһоо урид ашаглалгада оруулагдаа бшуу. Нефть абахын тула хабсаргагдамал түхеэрэлгэнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэхэһээ гадна, малтадаг оньһон түхеэрэлгэнүүдые түргөөр нүүлгэн абаашаха, хабсаргаха арга хэрэглэгдэнэ. А. Шакшинай, С. Ягофаровай, Г. Петровой ба бусад бригаданууд эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Сибириин нефтьшэд байгша ондо түсэбһөө гадуур 21 миллион тонно шэнгэн түлишэ тушаахаар шиидэнхэй.

ТҮРҮҮШЫН АМЖАЛТАНУУД

ГРЯЗИ. (Липецкэ область). Грязинска культиваторнуудые бүтээдэг завод газарай хүрьһэнэй уһанда нуража муудалгатай тэмсэхэдэ хэрэглэгдэхэ «КПЭ-3,8» гэжэ түрүүшын 100 машина Алтай болон бусад районуудта түсэбһөө гадуур бүтээжэ эльгээбэ. Иимэ культиваторнуудые тус завод жэлэй саада тээ үйлэдбэрилэн гаргажа эхилээ һэн. Таряашад шэнэ машинаар сэдьхэлээ хананхай. Һаяхан «КПЭ-3,8» гэжэ машина ВДНХ-гай медальда хүртөө.

Заводтонь үйлэдбэриин шэнэ байшан баригдажа байнхай. Тэрэнэй ашаглалгада ороходонь, культиваторнуудые бүтээн гаргалга хэдэ дахин түргэдэхэ юм. Ерэхэ жэлһээ тус предприятида «СГ-35» түхэлэй үргэн абасатай жатканууд мүн лэ бүтээн гаргагдахаар хараалагдана.

КОЛХОЗОЙ СУДНАНУУДАЙ ХОЛЫН ХАРГЫ

ОХОТСК. (ТАСС). Охотскын зон загаһашадай флотилиие холын замда үдэшэбэ. Тэдэнэй нэгэ колоннонь Приморь тээшэ зорижо, нүгөөдэнь Камчатск шадархи далай тээшэ ошобо.

Колхозой сейнернүүд далайе иишэ тиишэнь яһала эсхэһэн байха. Тэдэнэр һаяхан Магадан шадар сельдь ехээр баряа.

Мүнөө Охотско далай шадархи бүхы колхозууд өөрын судануудтай болонхой. Жэлэй дүүрэтэр олзоборилогдоһон загаһаниинь табан жэлэй түсэбһөө гадуур тушаагдаха загаһанай фондо ороно.

(ТАСС-ай корр.).

Парторганизацинуудай тоосоон ба һунгалта

ЗОРИЛГОЁО ТОДОРХОЙЛБО

Байгша оной ноябриин эхеэр Түнхэнэй аймагта партийна эхин организацинуудай тоосооо һунгалтын суглаанууд болоод дүүрэбэ. Эдэ суглаанууд дээрэ партийна эхин организацинуудай партномуудай тоосооо элидхэл зүбшэн хэлсэгдэб. Мүн хүтэлбэриихы органууд шэнэдхэн һунгагдаа.

Мүнөө жэлэй тоосоон болон һунгалта В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэжэ байһан харюусалгатай үедэ болобо.

• • •

Мүнөө «Сибиряк» колхоздо болоһон тоосооо һунгалтын суглаан тухай эндэ хэлэе. Тус колхоз аймаг соогоо томохон ажахынуудай нэгэн. 4500 гаран үхэртэй (тэдэнһээ 1331 толгойнь үнеэд), 7800 гаран хонин һүрэгтэй, 700 гаран адуутай, 10 мянган гектар тараалантай. Бүхы эдлүүриинь газар 22 мянган гектар болодог.

Партиин XXIII съездын, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй хараалһан хэмжээнүүдые бэелүүлхын тулада һүүлэй гурбан жэлэй туршада нилээд ехэ юумэ хэжэ, мал болон таряан ажалай продуктнуудые абалгые горитойгоор дээшэлүүлхэ арга боломжотой болоо бшуу.

Тиигэбэшье колхозой коммунистнууд амжалтаараа һанаагаа амараагүй, харин ажахыгаа саашадань улам хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, тэрэнэй ашаг үрые бури арьбадхаха, экономикоёо улам бэхижүүлхэ, ажаһуудалаа һайжаруулха зорилгонуудаа тодорхойлбо. Энэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулаа.

— Партийна бюро коммунистнуудай политическэ болон ажалай дэбжэлтэ дээшэлүүлхын тула ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Илангаяа партийна бүлэгүүдые байһан, байһан газартань дайшалхы хүсэн болгон эмхидхэхэ хэрэгтэ тусгаар анхарагдана. Партийна бүлэгүүдэй эмхидхэлшэд һара бүхэндэ нэгэ дахин зарлагдадаг семинарта сугларжа, партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ һурана, политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлнэ. Коммунистнууд колхозой үйлэдбэриин эгээл шиидхэхы газарнуудта хубаарилан табигдажа, түрүү зэргэдэ эдэбхи ехэтэйгээр, мүрысөө толгойлон ябанад, —гэжэ Түнхэнэй отделениин партийна эхин организациин секретарь Н. Я. Бочко хэлэбэ.

— Гүрэндэ мяха худалдаха 1970 оной түрүүшынь хахадай түсэбые агуу багша В. И. Ленинэй түрэһэн үдэр хүрэтэр дүүргээд байха зорилго табигданхай Тэрэ зорилгоёо хүсэндэнь хүргэхын тулада правлениин хараалһан хэмжээ ябуулгануудые бүхы колхозигууд дэмжэнэ, — гэжэ коммунист Валентин Брянский хэлэхэ зуураа. колхозигуудай хэһэн ажалые зүбөөр сэгнэжэ урмашуулха, хүдэлхэдэ тааруу зохид эрхэ байдал бии болгохо хэмжээнүүд үшөөл һайнаар абтанагүй. Ушар тиимэһээ зарим залуушуул ондоо тээшээ ошохоёо тэгүүлнэ,—гээд тэрэ нэмэбэ.

Үнинэй колхозник, пенсионер Иннокентий Демидович Попов үгэ хэлэхэдээ, кадрнуудта анхаралтайгаар хандаха, мэргэжэлтэдэй хүдэлмэридэ али болохоор туһалха, залуушуулай дунда ябуулагдадаг ойлгуулжын хүдэлмэри улам һайжаруулха тухай хэлээ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн ойртохо тума ажалай эршэ бүри шангадхаха. ерэхэ жэлэйнгээ ажалай амжалтын үндэһэ һуурине бүри мүнөөнһөө бэлдэхэ, мүн эмхидхэлэй хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр хандуулха шухала гэжэ тэрэ дурадхаба.

Үнинэй коммунист, пенсионер Василий Александрович Лихачев өөрынгөө үгые ажалай журам бэхижүүлхэ асуудалда зорюулха зуураа: «үйлэдбэриин зүблөөнүүдые бэлэдхэл һайнтайгаар хэхэ, хүтэлбэрилхы хүнүүдэй харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ, ажал тушаань эрилтэ шангадхаха саг ерээ» гэжэ хэлэбэ.

Тоосооо һунгалтын суглаанда коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Коммунистнууд парткомой хүдэлмэриин һайн талые тэмдэглэхэ зуураа, тэрээнэй хүдэлмэридэ бии байһан алдуу болон дутагдалнуудые эрид шангаар шүүмжэлээ.

Ш. БАЙМИНОВ.
манай корр.

ЭМХИДХЭЛ МУУТАЙ СУГЛААН

Зүүн Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын отделениин аппарадай партийна эхин организацинилээд томо эмхи юм. Эндэ 120 гаран коммунист бии. Тэдэнэй олонхинь үйлэдбэриин командирнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, Эдэнэрэй ажал ябуулгаһаа. эдэбхи үүсхэлһээ олохон эмхинүүдэй, предприятинуудай хүдэлмэри дулдыдаха байна бшуу. Эндэхи коммунистнууд партбюрогой тоосооо элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Зүгөөр энэ суглаан КПСС-эй ЦК-гай һая абаһан тогтоолой гүйсэтгэгдэһэн хойно болоо гэжэ элирхэйлээ. Теэд партбюрогой тоосооо үедэ ябуулһан хүдэлмэри тухай элидхэл хэһэн секретарь нүхэр Кутузов тэрэ тогтоолой удха шанар тушаа нэгэшье үгэ хэлэнгүй гарашоо. Энэ ушар коммунистнуудай сэдьхэл бодол ехэтэ хүлгөөгоо. Тоосооо элидхэл бэлэдхэлгэдэ угаа харюусалгагүйгөөр партбюро хандаа гэжэ коммунистнууд эрид шүүмжэлһэн байха юм.

Юунһээ болооб гэхэдэ, суглаан тухай анхарал эндэ һулаар табигдадаг шуу. Энэ тоосооо суглаандашье зарлаһан саг соогоо эхилээгүй, олон коммунистнууд суглаандаа ерээгүй байшоо. Гадна тоосооо элидхэл соогоо отделени энэ жэлдэ юунэ муугаар хүдэлжэ байнаб гэһэн асуудалда гүйсэд харюусаагүй, гээгдэлэй шалтагаан ёһоор элирүүлэгдээгүй.

Урда тээнь болоһон суглаануудшье баһал нимэрхүүгээр үнгэрдэг һэн гэжэ коммунистнууд шүүмжэлэл хэбэ. Суглаанай үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудай удха һула. Коллективэй ажабайдалда хабаатай гол шухала асуудалнууд суглаанай хэлсээндэ табигдадаггүй байна. Абаһан шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгохын тула партбюрогой зүгһөө болото хэмжээн абтадаггүй гэжэ тэмдэглэгдээ.

М. СОЛОМЕННЫЙ,
КПСС-эй гэшүүн.

ХОНИШОНОЙ БҮЛЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүн зон Цырен Дармаевич Тарбаевые ажалша бэрхэ хонишон гэжэ мэдэхэ. Нүхэр Тарбаев урдань малда хүдэлдэг байһан. Тиихэдээ ажалаараа хүнэй хойно орогшогүй бэлэй. Цырен Дармаевич гэр бүлөөрөө хониндо хүдэлжэ захалһаар гурбан жэл болоо. Теэд энээхэн үе соо хайшан гэжэ ажаллахадаа айл аймаг соогоо бэрхэ хонишон гэһэн алдар нэрэтэй болоо гээшэб?

Ажалдаа хүн бүхэн нэгэ оншогүй һаа, хэды жэлдэ хүдэлбэшье амжалта туйладаггүй. Цырен Дармаевич хонин ажалда оншотой хүн байжа, энэ хэрэгтэ богонихон болзор соо дүршэһэн. Энээниинь тэрэнэй туйлаһан амжалтанууд гэршэлнэ.

Нёдондо хонишоной бүлэ 580 түлгэ даажа абаад, зунай, намарай үедэ эрхим һайнаар харууһалжа, һайлахан хүшэ абхуулһан юм. Энэ үедэ таргалһан хонидынь саг соогоо ототой болоһо. богонихон болзорто искусственна аргаар үрэжүүлэгдээ һэн. Иигэжэ Тарбаевтанай бүлэ 100 түлгэ бүриһөө 98 хурьга түлжүүлжэ, зунай ногоон дээрэ гаргаа һэн.

Тиихэдэ хонишон гэр бүлөөрөө 76 гектар дээрэһээ 840 центнер үбһэ хуряажа абаа бэлэй. Иигэжэ Цырен Дармаевич үлүү гараһан 330 центнер үбһөө бэшэ отаралнуудай хонишодто үгэжэ, нилээд ехэ туһа хүргэһэн байна.

Нүхэр Тарбаев хүл хүнгэнтэй, гар түргэнтэй хүн юм. Хэнэйшье мэдэһээр хонин ажалда энэ тэрэ жэжэ божо хүдэлмэри олон. Харин Цырен Дармаевич эдэ бүхы хүдэлмэреэ хэнэйшье туһаламжагүйгөөр, өөрөө ябууд хооронд дoo хэдэг заншалтай.

Мүнөө һанаа амар һуунагүй. Үбэлжэлгэдөө аяар намарһаа эхилжэ түгэс һайнаар бэлдэжэ, түлеэ залһаяа, үбһэ тэжээлээ газаагаа оруулаанхай. Тиихэдэ хонидойнь байра хүйтэнэй буухада бэлэн болгогдоһон байгаа бэлэй.

Энэ үедэ Тарбаевтанай бүлэ түл абалгадаа бэлдэжэ байнхай. Тэдэнэр энэ харюусалгатай хэрэгтэ нэн түрүүн түрэхэ хонидоо бэлдэнэ. Энээнэй тулада хонидоо тэнхээ тамираарнь илгажа эдеэлүүлнэ. Отарадань тиимэ олоор илгаха муу хонид үгы шахуу. Ган гасуур жэлэй болобошье һаань, хонидынь һайн.

Хонишоной һамган Ханда Батуевна үбэлэй һарануудта хурьгашанаар хүдэлдэг. Тиимэһээ хурьгашан түл абалгын үедэ хэрэгтэй болохо юумэнүүдээ түхеэрэн бэлдэнэ.

Тарбаевтан һайн байдалтай. Басаганиинь һургуулида һурана. Сүлөө сагтаа культурнаар амарха аргатай. Гэртэнь радиоприемник, мүнөө үе сагай шифоньер, комод, буфет, хубсаһа угааха машина гэхэ мэтэ табигданхай.

Номойнь таг дээрэ элдэб олон газетэ, журналнууд байха. Тэдэнэй дунда «Буряад үнэн», газетэ, «Байгал» журнал харагжа болоно.

Захааминай аймагай Михайловка һууринда гушаад жэлэй саада тээ юрын малшад, хонишод иигэжэ ажаллаха, ажаһууха юм гээ һаа, үнэншэхэгүй байгаа. Юрын хонишон Тарбаевтанай бүлын амжалтатай ажал, амгалан баян ажаһуудал артелиин хүгжэлтэһөө үндэһэтэй юм.

Тарбаевтан мүнөө В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан бүри һайнаар ажаллажа байнхай. Тэдэнэр ерэхэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхэр шиидэнхэй. Энэ уялгаяа заатагүй бэелүүлхэнь лабтай. Юуб гэхэдэ, Цырен Дармаевич үлүү юумэ дуугардаггүй, хэлэһэнээ дүүргэдэг хүн шуу.

Г. РИНЧИНО.

ТУҺАТАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пленум һаяхан болобо. Районой партийна организацида партийно-политическэ мэдээсэл һайжаруулха тухай асуудал пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Партиин райкомой секретарь В. П. Конечных энэ асуудалаар элидхэл хээ.

Энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ 12 хүн хабаадаба. «Дружба» колхозой партийна комитедэй секретарь В. Г. Стрекаловский политическэ мэдээсэл эмхидхэдэг гурим ёһо тухайдаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Энэ ажахын бүхы һалбаринуудта хүдэлдэг политинформаторнууд, агитаторнууд үйлэдбэриин участок бүхэндэ тусгаар тогтоогдоһон үдэр ажалшадтай уулзадаг гуримтай. Парткомой гаргадаг мэдээсэлэй бюллетень эдэ соёлшодто үгтэдэг юм. Ажал үйлэдбэриин дүнгүүд, хэд түрүүлжэ ябанаб, хүндэлэлэй самбар гэхэ мэтэнүүд энэ бюллетеньдэнь харуулагданхай. Гадна колхозой партийна комитет экономикын үрэ дүн харуулһан дэбтэрнүүдые политинформаторнуудта, агитаторнуудта үгэдэг. Продукциин өөрын үнэ сэн, ажалай бүтээсэ, табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ гэхэ мэтын тоонууд энээн соонь тэмдэглэгдэнхэй. Эдэ бүгэдэн тухайда нүхэр Стрекаловский пленумдэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө.

Ленинскэ пятница эмхидхэдэг тухайдаа Охин-Булагай совхозой парткомой секретарь С. Г. Санжиев хэлэбэ. Һара бүриин хоёрдохи пятницада эндэхи бүхы политинформаторнууд. агитаторнууд совхозой ажалшадтай уулзадаг юм.

Бэшүүрэй дунда һургуулиин директор Г. Г. Тюрюханов һурагшадай дунда политическэ мэдээсэл хэхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэ. Шэбэртын лекторнуудэй бүлэгые даагша Н. Б. Санжиев. «Победа» колхозой парткомой секретарь А. Я. Кузнецов. Хёлгын совхозой парткомой секретарь М. Н. Дульянинов болон бусад үгэ хэлэбэ.

Партийно-политическэ мэдээсэл һайжаруулха тухай тогтоол пленум баталан абаба.

И. ЕФИМОВ.
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

ГРАМОТААР ШАГНАГДАБА

В. И. Ленинэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготойгоор районой тусхай һургуулинуудта үүсхэгдэһэн мүрысөөндэ ленинскэ зачедоор түрүүшын һуури эзэлһэнэйнь түлөө ВЛКСМ-эй Советскэ районой комитет Улаан-Үдын багшанарай 1-дэхи училищине грамотаар шагнаа.

В. И. Ленинэй Комсомолой III съезд дээрэ хэлэһэн «Залуушуулай зорилго», «Агууехэ үүсхэл», «Мүрысөө лажа үнгэргэхэб», «Совет засагай ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн номуудаар удаа удаагаар зачет үгтэнэ. Энэ шалгалтын түрүүшын турта 141-дэхи группа илажа гараба (классай хүтэлбэрилэгшэ Н. Н. Эмбоева, комсорг Базарсадуева). 2-дохи һуури 431-дэхи группа эзэлээ. Энэ группын һурагшад пионервожата ба багша гэһэн мэргэжэлтэй болохо юм. Классайнь хүтэлбэрилэгшэ Ж. С. Базарова, комсорг Света Екимова бэлэдхэл һайнаар ябуулаа.

Л. БАДМАЕВА.



Түмэр замай Улаан-Үдэ станци ашаа тээхэ ба буулгаха арба һарынгаа түсэб уридшалан дүүргээ. Мүнөө эндэхид жэлэйнгээ түсэб баһал уридшалан дүүргэхээр тэмсэнэ. Станциин амжалтатай ажалда ахалагша стрелочник, коммунис ажалай ударник Мария Корнеевна Голубевагай нилээд ехэ нүлөө бии. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. К. Голубева.
А. МАНТАЕВАЙ фото.

АВТОСЛЕСАРИИН АМЖАЛТА

Буряадай геологическа управлениин Сэлэнгын экспедициин геологууд тала дайда, хада уулануу д соогуур ашагта малтамалнуудые бэдэрэн, зунай үелэ аяншалга хэнэ. Тэдэнэй ажал хэрэг оньһон техникын туһаламжаар бүтээгдэнэ. Трактор, машинануудые заһаха мастерской тус экспедицидэ бии юм. Энэ мастерской соонь мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд олон. Тэдэнэй тоодо үнинэй хүдэлмэришэн Данзандоржо Цыбикжапович Будажановые нэрлэмээр.

Олон жэл соо трактор, машинануудые заһабарилһан Данзандоржо Цыбикжапович һайн шанартайгаар ажалаа бүтээжэ, олоной магтаалда хүртэнэ. Тракторай двигательнүүдые заһабарилхын хажуугаар нүхэр Будажапов гагнууршанай, мүн трактористын мэргэжэл шудалһан. Тиимэһээ хамта хүдэлдэг нүхэдынь тэрэниие «алтан гартай» хүн лаа гээд магтадаг.

Энэ түрүү хүдэлмэришэн Ленинэй үндэр шанда хүртэхын тула шэнэ уялга абаад, эдэбхитэйгээр ажаллажа байна. Мүнөө 1970 оной июль һарын түсэбөөр хүдэлнэ. Данзандоржо Цыбикжапович урдаа табиһан хүсэл зорилгоёо бэелүүлхэ байха.

С. ТЮЛЮКИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Ц. Будажапов.
З. ВЕСНИНАГАЙ фото.



СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ЛЕНИНСКЭ ОЙДО

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө социалис мүрысөөе Монгол Арадай Республикын партийна, ниитын организацинууд, гүрэнэй ба ажахын органууд үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Улаан-Баатарай промышленна томо предприятинуудай коллективүүд энэ бүгэдэ арадай хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Тэдэнэр ойн хүндэлэлдэ зорюулан абаһан ажалай ехэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Ленинскэ ойдо бэлдэхэ уряатайгаар арад зоной дунда ниитэполитическэ хүдэлмэри ябуулагдана. Ороной бүхы городууд ба һуурин газарнуудта ленинскэ кабинедүүд, булангууд, фотовыставкэнүүд нээгдэнхэй. В. И. Ленин тухай лекцинүүд, хөөрэлнүүд үнгэргэгдэдэг.

ПОЛЬШЫН НАУКАНУУДАЙ АКАДЕМИИН СЕССИ

ПНР-эй һуулшын 25 жэлэй туйлалтануудта зорюулагдажа, Польшын Наукануудай академиин сесси Варшавада нээгдээ. Научна кадрнуудые бэлдэлгэдэ, научно-шэнжэлэлгын институдуудай хүгжэлтэдэ элүүрые хамгаалга эмхидхэлгэ ба хүгжөөлгын талаар наука, техникын дүүргэдэг үүргэдэ хамаатай асуудалнуудаар элидхэлнүүд хэгдээ.

ХАЛУУН ҮЕ САГ

Барайгарай намарай ургасые хуряаха, ерэхэ жэлдэ бэлдэхэ халуун үе саг Вьетнамай Демократическа Республикын таряашадта хүрэжэ ерээд байна.

ДРВ-гэй Хүдөө ажахын министерствын мэдээнэй ёһоор ургасын хахад шахуунь хуряагданхай. Оронoй элдэб районуудта 110 мянган гектар газар хахалагдаа, 30 мянган гектарта барайгарай рассада һуулгагдаа, хэдэн арбаад мянган гектар талмай дээрэ овощ ба техническэ ургамалнууд таригдаһан байна.

Фьонг Хонг гэжэ кооператив Хайхынг провинцидахи эгээн лэ түрүү ажахынуудай нэгэн юм. Кооперативай ажалшадта энэ жэлдэ ехэ бэрхэтэй байгаа. Американ ээрхэг түримхэйшүүлэй зэрлигээр бомбодохын хажуугаар ган гасуур ба уһанай үер болоһон байна. Зүгөөр иимэшье эрхэ байдалда таряашад ажалаа нарин наар эмхидхэжэ шадаа. Эндэ гурбадахи жэлдээ 340 гектар талмай дээрэһээ дунда [illegible] га бүриһөөнь 7 тонно барайгар хуряажа абана. Энэ хадаа эгээн лэ һайн үрэ дүн болодог юм. Гектар бүриһөө 5 тонно хүрэтэр ургаса хуряажа абаха зорилго ДРВ-гэй хүдөө ажахын үмэнэ табигданхай.

(ТАСС).

Дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон «Шкода» гэжэ Чехословакиин нэгэдэлэй һаяхан ашаглалгада оруулагдаһан предприяти — Остров-на-Огре гэжэ хотын троллейбус бүтээдэг завод 10 жэлэйнгээ ой тэмдэглэхэнь. Тус заводой продукци ЧССР-тэ, мүн харин олон тоото оронуудта мэдээжэ юм.

Зураг дээрэ: заводой цех соо.
ЧТК—ТАСС-ай фото.

ЭЛДИН ТАЛ[Ь] ШЭНЭ ДУУ[...]

Агын дэбтэрһээ

1. ЭСЭГЭНЭРЭЙ ЗАМААР

Намар оройшог Агын тала һайхан даа. Алханын үндэрһөө Адуун-Шулуун хүрэтэр хаймадаха нюдэтэй һаа, аянай хүн Ага голой мүнгэн дуулгата нюрууе, Онон мүрэнэй хайнагтаһан урасхалые шэртэжэ, шара набшаяа гүбөэгүй хуһан ойнууд ба хасуури, шэнэһэтэ, мүн нарһата тайгын гүндүү долгиие һайхашаан, үдхэн хагданда хушагданхай хүн шара талые заагаад: «Урда Хоримнай энэ оршонол даа!—гэн, элинсэг хулинсагуудайнгаа түүхэ удхашалан,—Ага гээшэмнай анхан сагһаа хойшо буряадуудай нютаг байһан гэжэ һанахаар лэ даа. Теэд Хориин арба нэгэн эсэгын үри һадаһан эндэ һаяханайл, оройдоо 1800 оной эхеэр лэ зөөжэ ерээ ха юм, түргэн саг соо ямар һайнаар түбхиноо даа!»—гэжэ шэбшэхэ һэн.

Эдэ буряадуудай тэрэ үеын намтарые һанабалнай, хоёр гүрэнэй хоорондохи хилэ табилган, суута Шэлдэй-Зангиин һайхан сэдьхэл ухаандамнай ороно, тиигээд ородой хаанай албатан зоной, хилэ сахиха хасагуудай олоороо Сибирь хүдар эльгээгдэжэ эхилһые һанаха болобобди. Тэрэнһээ уламжалан буряадууд Ингидэй, Хёлго, Үлэнгэ гэхэ мэтэ мүрэнүүдэй эрьеэрхи үрэжэл һайтай һайн газараа анда нүхэдтөө орхёод Агын талые ашаглажа эхилһыень дурдахабди. Тэрэ тала нютагта Хориин арба нэгэн эсэгын найманайнь үри һадаһан түбхинэжэ, Агын найман эсэгэ гэжэ алдаршаад, мүнөө баян дэлгэр байдалтай болонхой, үри бэеэ үнэршүүлжэ, адуу малаа арьбадхажа, ажана түбхинэн һууна гээшэ. Эдэ бүгэдые дурдахадаа, бидэ ород буряад арадуудай тэрэ холын хани нүхэсэлэй мүнөө жаргал боложо дэлбэрээд байһые тэмдэглэхые хүсэнэбди. Анда нүхэдтэй болохо гэжэ түүхэтэ алхам хэһэндээ элинсэг хулинсагууднай ухаатай сэсэн байгаа ха юм, ерээдүй хуби заяандамнай агуу ехэ ород арад тусгаар үүргэ дүүргэхэ гэжэ мэдэхэ шадалтай байгаа, энэ сагые удаан хүлеэнгүй Октябриин хубисхалые угтаһаниинь бүришье һаяхан.

Урдань Хэжэнгэһээ Ага хүрэтэр хэдэн үдэр ябажа, Адуун-Шулууһаа Алхана хүрэтэр хонон, үнжэн тулижа хүрэдэг һаань, мүнөө Агын буряадай национальна округой гушаад колхозой түб һууринуудые богонихон саг соо яралгүй тойрохоор болонхой энэ саг соогоо ажахынь хүгжэлтые, арад зонойнь байдалые, эрдэм соёлойнь дэбжэһэниие дүүрэн ойлгожо үрдихэт.

Октябриин хубисхалай табин хоёрдохи ойн урдахана бидэнэй Агаар ябахада ута намарай түлэг эгээл буурaжа, түрүүшын саһан мэриной хара туруу хушаадуй байгаа һэн. Үбэлэй иигэжэ эхилһэн түрүүшын дохёое агынхид тэбдэнгүй угтаа. Тэдэнэр таряа хурялгала сүм дүүргэнхэй. малаа үбэлжөөндэнь зөөлгэһэн, үбһэ тэжээлээ сомонхой байгаа һэн.

КПСС-эй Агын окружкомой секретарь Г. Ж. Дондоков бидэнтэй уулзахадаа: «Мүнөө намарай хүдэлмэринүүд, үбэлдэ бэлдэлгэ урда урдынхиһаа урагшатай түргэн үнгэрөө. Юундэб гэхэдэ, ажалшаднай багша Ленинэй 100 наһанай ойе угтуулан социалис мүрысөөндэ олоороо ороо юм, гадна колхозигуудай Бүхэсоюзна съездэ бэлэдхэл мүн лэ ехэ удха шанартай байгаа. Эдэ үдэрнүүдтэ округоймнай хүнүүд энэ мүнөөдэрэймнай жаргалта сагай түлөө тэмсэһэн эсэгэнэр. аханараа һанана, тэдэнэйнгээ нангин хэрэгые бодотоор бэелүүлжэ ябаһанаа совет арадтаа, коммунис партидаа харуулхые оролдоно»—гэжэ хэлээ һэн.

Тэрэ зүб. «Угаа уһанда хаяхагүй» гэһэн арадай сэсэн үгэнүүдые агынхид һайн ойлгодог байна бшуу. Үргэн тунга шэнэ газарые ашаглажа эхилһэн үбгэ эсэгэнэрэйнгээ алдарта замые саашань үргэлжэлүүлхэдээ мүнөөнэйнь хүнүүд, эрдэмтэд уран зохёолшод, революционернүүд, түрүүшын колхозуудые эмхидхэһэн Г. Эрдынеев, С. Базарон, Б. Бадмаев, Советскэ Союзай Герой Б. Ринчино, Социалис Ажалай Герой Б-Н. Мажиев болон бусад олон аха нүхэдэйнгөө алдар габьяаень холодоо һанажа, омогорхожо ябадаг.

Жэшээнь, Ждановай [...] хозой гансахан хонидой[...] болонхой, үнгэрһэн [...] хонин ажалһаа 1277,3 [...] хэригэй олзо олоһон. [...] гэн зөөри арадай хэр[...] Колхозигуудай һууха [...] ратай. зайн галтай, [...] суулагдадаг, газтай [...] гэрнүүд, соёлой байш[...] конторо, машина, техни[...] ской, гараж гэхэ мэт[...] дунда һургуули хүрэт[...] лоо һаа жэгтэй ааб [...] ондо түрүүшын һургуу[...] байна. Тэрэнэй долоон [...] дань 549 хүн, найман [...] холонь 104 хүн, дунда [...] донь 83 хүн дүүргэж[...] нэй дундаһаа багшана[...] зоотехнигүүд, инжене[...] зохёолшод, зураашад [...] Энэ эрдэмтэ нүхэдэй о[...] чөө түрэл нютагтаа [...] хозой түрүүлэгшэ Д. [...] «Мүнөө ажахымнай [...] шэд, мэргэжэлтэд булта [...] гуулитай, ажалаа мэдэ[...] —гэжэ омогорхонгёор [...] нуудта иимэ халуун [...] дуулһанай үрэ дүн ажа[...] баргдана. Агын талада [...] нооһотой миллион гара[...] шэнэ. «Забайкальская [...] гэжэ үүлтэрэй хонидые [...] һон. РСФСР-эй габьяата [...] Б. Цыбиков мүнөө Могой[...] гай «Коммунизм» колхо[...] һаар, энэ хүнэй баян [...] округой колхозуудай [...] жэлтэд саг үргэлжэ хэр[...] дойнгоо үүлтэр һайжару[...] жэлһээр.

Суута Хүнхэрэй тала[...] һад, Баатар уула мүнөө [...] райгаараа танигдахаар [...] хубиланхай. Энэ ехэ да[...] Марксын ба Ленинэй на[...] ёр колхоз оршодог. Ү[...] ранхы болож байха[...] оройһоо харабал, Сэрэ[...] гуур, мүн тэрэнһээ зү[...] мэн галнууд яларжа [...] бол зайн галаа нособ[...] шинануудай һубарил[...] шадай культбазануу[...] полевой стануудай, ко[...] рэй гэрнүүдэй элин г[...] шуу. Энэ ехэ [...] ажалша хүнэй гар хо[...] талада урда урдынхи[...] мүнөө жэлдэ ургуула[...] рэмжэтэ колхоздо га[...] сын поли 1460 гект[...] Тус ажахы 17082 цен[...] һаа нэгэ гектарай [...] таряа хуряажа абаһан [...] гасуурта дайрагдаашье [...] болзор соонь тарижа, [...] ческэ утэгжүүлгэ хээ[...] буртат үбһыень хо[...] жүүлгэ хэһэмнай үрга[...] гэжэ агроном Аюр Баб[...]

Округой бусадшье [...] һайн ургаса туйлаал [...] тэдэ гарай хүсэ хэрэг[...] ажалаа машина, техн[...] хэнэ. Агада Д. Жалсан[...] ников, Д. Жапов гэхэ [...] механизаторнууд олон, [...] оньһото техникэ жолоо[...] далай долгилуулна бшуу[...] мүн лэ эрдэм һургуу[...] гэжэ хэлэхэдэ баһал алд[...] Агын гушаад колхоз [...] тиимнай эгээл ехэ хүс[...] ажахынууд мүн. Жэша[...] нэрэмжэтэ колхоз 54 [...] тортай, 20 самоходно [...] 30 гаран автомашинатай [...] циалис Ажалай Герой [...] Мажиевай хүтэлбэрилд[...] машина, тракторынь 100 [...] һан байха юм.

... Намар оройшог Агы[...] рэшье һайхан даа. Оно[...] ни мал Онон, Агын нэ[...] атарлажа, малша буряа[...] рэй оронд олоншье, [...] хартай аржагар шара [...] хүхэ шулуун, дүн саг[...] гэрнүүд тала бүрхөөн [...] рагдаа. Эдэ һууринуу[...] буужа, дүтын айлай [...] хүн зонойнь һуудал [...] нилсахашье арга олдо[...]

В. НАМС[...]
Д. ЭРД[...]
манай тусхай корре[...]



БОЛЬШЕВИГҮҮДЭЙ РЕВОЛЮЦИОННО ТАКТИКА[1)]

Ганецкий (Фюстенберг) Яков Станиславович (1878—1937 онууд)—Польшын, ородой революционно хүдэлөөнэй эдэбхитэй ажал ябуулагша, 1896 онһоо социал-демократическа партиин гэшүүн. РСДРП-гэй V съезд дээрэ партиин ЦК-гай гэшүүнээр һунгагдаа һэн. Дэлхэйн империалис дайнай үедэ интернационалис хараа бодол баримталһан. Партийна хүдэлмэриин асуудалнуудаар В. И. Ленинтэй ходо бэшэг абалсадаг байгаа. 1917 онһоо РСДРП(б)-гэй ЦК-гай хилын саанахи бюрогой гэшүүн, Октябриин социалис революциин һүүлээр совет харюусалгата тушаалнуудые даажа хүдэлмэрилөө. 1935 онһоо—СССР-эй Революциин гүрэнэй музейн директор.

...(январь) Пражска кон... һүүлээр Ленин ородой ...с хахад ябаад хүрэхэ ... Краков хото ошохоёо ...рдохо гэжэ шиидэбэ. «...равдада» ойро байха тон ...оһон, мүн бэшэг түр... партийна эмхинүүд... ...абари түргөөр хүргэгдэ... байгаа бшуу.

...эй июниин 19-дэ (ию...ин Краков хотодо ерэбэ. ... нэгэ-хоёр хоног байһа...юниин 21-дэ (июлиин 4) ...уйлсын 218-дахи гэртэ ...һон юм.

...оршон тойронойнь план, ...словарь оложо абаад, ... оршон байдалда түргэн ... Краков ерэһээр һара ... байхадаа, Ленин го... тойронхи тухай, дүтын ... таряашад тухай нэгэтэ ... һэн...

...таряашад тушаа Ленинэй ... үгэдэг, хотын оршон ... тодо һонороор зураг... байһаниинь намайе ...уулаа бэлэй.

...мир Ильичтэ, та эндэ ...за ха юмта, теэд оршон ...айдалые, таряашадыень ...мэ һайнаар, тоти мэргэ... ...лон мэдэжэ үрдеэ гээ... асуубаб.

...лон һагад нигэжэ ха... ...

... минии нюуса гээшэл ... ходо байрадаа һуужа сагаа баранат, харин би амаралтын үдэрнүүдтэ городой оршон тойрондо велосипедээр ябажа, таряашадтайнь танилсанаб, эндэхи газар дайдын үзэсхэлэн һайхан, һонирхолтой гээшэнь...

Ленин хүдэлмэриһөө сүлөө сагтаа нигэжэ ходо талаар ябадаг байһан юм.

Владимир Ильичэй үг зорилгонь —Россидахи партитайгаа улам нягта холбоо барисаатай болохо гэһэн байгаа. Харилсаа холбооншье удангүй заһараа һэн. Краков, зундаа—Поронин большевигүүдэй армиин гол газар болоһон юм. Манай зарим бүлэгүүдэй ударидагшад эндэ ходо ерэжэ байдаг һэн. Манай Дүүмын бүлэгэй гэшүүд, партиин Центральна болон нютагай комитедүүдэй түлөөлэгшэд, профессиональна хүдэлөөнэй, страховой кассануудай хүдэлмэрилэгшэд болон бусад нүхэд ерэгшэ бэлэй. Эндэ зүблөөнүүд, конференцинүүд болодог байһан. Пролетариадай дайсадта эсэргүү мүнөөнэй, ерээдүйн шанга тулалдаануудай мэсэ эндэ шэрэгдэдэг байгаа...

Штаб хаба шадалаараа хүдэлөө. Эмхинүүдтэ захяа, заабаринууд эльгээгдэдэг байба. Газетэнүүдтэ статьянууд эльгээгдэдэг һэн. Шухала асуудалнуудаар дүүмын депутадуудай хэлэхэ үгэнүүд шалгагдадаг, заһагдадаг байгаа. «Правдада» толилогдоһон Ленинэй статья бүхэн, дүүмэдэ депутадуудай хэлэһэн үгэ бүхэн буржуази-помещигүүдэй тулга хэрэмые доһолгоһон сохилто болошо бэлэй...

1914 ондо промышленна бүхы центрнүүдтэхи хүдэлмэришэ зоной һанал бодол 1905 оной урда үеынхидэл адли байһан. Намдуу жэлнүүд үнгэржэ, капиталые хүдэлмэришэд эршэмтэйгээр добтолжо эхилээ. Эрид шанга шэнэ тулалдаанай дүтэлжэ байһаниинь мэдэгдэмээр болоо бэлэй. Империалис дээрмэдэлгын дайнай үүдхэгдээгүй һаа, энэнь хүдэлмэришэдэй һүүлшын тулалдаан боложошье магад һэн бэзэ?

Хүдэлмэришэдэй сэдьхэл бодолой иимэ байһые үнгэрхэдөө Интернационалай «вождь» господин Вандервельде мэдэрхэ баатай болоо. 1914 ондо Питер ерэхэдээ, хүдэлмэришэдэй олохон суглаанууд дээрэ байлсахадаа, хүдэлмэришэдэй элдэб эмхинүүдтэ ябахадаа, тэдэнэй зориг бадаранхай байһые обёоронгүй үнгэрхэ ёһогүй байгаа. Хүдэлмэришэдэй иимэ зоригжол энэ «революционерые» бага бэшээр шантаруулаа бэлэй. Хүдэлмэришэдэй дунда большевигүүдэй тон ехэ нүлөөтэй байһаниинь тэрэниие илангаяа ехээр һанаата болгоо. Тэрэнэй үзэл нэгэтэй нүхэд—хүл доохи хүрьһөө алдажа байһан эндэхи меньшевигүүд-ликвидаторнууд мүн лэ бага бэшээр һанаагаа зобоһон юм.

Хайшан гэлтэйб? Хүдэлмэришэдые большевигүүдһээ яажа һалгаалтайб? гэжэ эндэхи меньшевигүүд нилээд ухаагаа гүйлгэһэнэй удаа меньшевигүүдтэй нэгэдэхыень большевигүүдые баадхаха гэжэ бодомжолбо... Хүдэлмэришье ябажа захалаад, нэгэдэхэ тухай хэлсэхыень оород эмхинүүдэй конференциие II Интернационал зарлаа бэлэй. Меньшевигүүд хүхижэ эхилээ. Мэдэлдэ орохыень Ленинние Интернационал баадхаха бэзэ гээд һанаһан байгаа.

Ильич ехээр уурлаа һэн. Хүдэлмэриин захагүй байхадань, хэрэггүй юумээр һамаарха ушартай болохо. Конференциһээ ямаршье үрын гарахагүй тухай багаханшье һэжэглээгүй һэн. Большевигүүд юунэйшье болоо һаа, өөрын революционно тактикаһаа сухарихагүй, харин меньшевигүүд, господин Вандервельде лэ тиимэ сухарилта хүүлэхые хүсэжэ байба.

Делегаци эльгээхэ хэрэгтэй. Буулта хэхын тулада бэшэ, харин меньшевигүүдтэ политическэ үшөө нэгэ альган тараг эдюулхын тула эльгээхэ. Делегаци эльгээгээшье һаа, өөрөө яашье ошохогүй гэжэ Ильич шиидэбэ.

Конференцидэ өөрөө хабаадахыень гуйһанаа һананаб. Тэрэнэй нэрэ хүндэнь ехэ удха шанартай, тиимэһээ тактикаяа хубилгаха талаарнь меньшевигүүдтэ нүлөөлжэ болохо байгаа бшуу. Харин Ильич минии гэнэн хонгор байһые наада барин, энеэгээ һэн. «Хэрбээ меньшевигүүд маниие дагаха гээд шиидээ һаа,— гэжэ Ильич хэлэбэ,— иимэ конференци зарлахагүй байгаа. Тэдэнэр Интернационалай урда намайе харааха хүсэлтэй ха юм. Гэбэшье тиигэжэ сэдьхэлээ ханаааха шалтаг тэдээндэ олгохогүй байхаб. Сагшье гамтай. Шашаг яряа шагнанхаар ажалаа хээшэм дээрэ...».

Ильичэй зүб байһаниинь удангүй эли болоо. Конференцишье эхилжэ, делегадууд сугларба. Нүхэд большевигүүд Инесса Арманд, Владимирский, Попов гэгшэд удаа дараалан ерэжэ, эгээ зүүн тала бария һэн. Тэдэнэр таһалагданхай шахуушье һаа, дорюунууд байгаа. Би польско «разломовецуудай» делегацитай ошоһон байгааб.

Интернационалай удамаршад Вандервельде, Гюисманс, Каутский гэгшэд бии болобо. Плеханов, Роза Люксембург ерэбэд. Бултадаа большевигүүд худар хёлойн харанад. Ленин үшөө ерээдүй, магад гээгдэжэ болоо, үглөөгүүр ерэхэ аабза... Вандервельде Россин революционно пролетариадай нэрээр «халуун» үгэ хэлэжэ, шиидхэхы үеын дүтэлһэн тухай дурдаад, нэгэдэхые уряалба. Нэгэдэбэл, хүсэтэй байхабди гэһэншүүгээр хэлээ.. Меньшевигүүд тэрэниие дэмжэжэ, большевигүүдэй журамгүй байһанда гомдоно, нэгэдэхэ тухай Интернационалай эрилтэ дүүргэхээр бэлэн байһан тухайдаа мэдүүлбэ. Бултадаа шахуу иимэшүүгээр лэ хэлэнэ... Хүхюутэй байдалыень большевигүүд лэ эбдэбэ. Тэдэнэр Вандервельдэтэй арсалдахаар шиидээ. Хүсэн гээшэ зүришэлдөөтэ элдэб хараа бодолнуудай эбсэлгэ бэшэ, харин революционно ангиин зүб тактика, зүб хараа бодол болоно. Меньшевигүүдтэй огто нэгэдэхэгүй гэнэгүйбди. Зүгөөр тэдэнэр манай тактикые үгэ дуугүйгөөр мэдэрхэ, манай тогтоолнуудые дүүргэхэ болгохо зэргэтэй... Нүгөө талынхид иимэ «һэнгэргүй ябадал» хүлеэгээгүй байха. «Таанад харюусалгагүй хүдэлмэрилэгшэд гээшэт, юу хэлэжэ байһанаа мэдэнэгүйт,—гээд тэдэ шашхалдаба.—Ленин хаанаб? Хэзээ ерэхэ юм? Интернационалай үмэнэ гэм зэмээ шагнаха зэргэтэй...» гэлдээ һэн.

Ленин сүлөөгүй, конференцидэ ерэхэгүй, бидэ большевигүүдэй партиин Центральна Комитедые түлөөлнэбди гэжэ большевик делегадуудай түбшэнөөр мэдүүлхэдэнь, II Интернационалай ноёдой нюур шарайнь ямараар хубилһан тухай үгөөр тайлбарилха бэрхэтэй. Большевигүүд меньшевигүүд хоёрой хоорондохи арсалдаанай гол удхые балартуулха, Россин хүдэлмэришэдые худхуулха һэдэлгэтэй резолюци меньшевигүүд дурадхаа һэн. Иимэрхүү резолюциин түлөө дуугаа үгэлгэндэ хабаадахаяа арсанабди гэжэ большевик делегадуул мэдүүлээ бэлэй.

II Интернационалай «вождь» Вандервельде большевигүүдэй партиин хэлбэришэгүй түлөөлэгшэдые айлгаха гэжэ һэдэбэ. Тиин тэрэ нигэжэ хэлэһэн байгаа:

«...Дурадхагдаһан резолюциин түлөө дуугаа үгэхэеэ арсагшад юу хэжэ байһанаа мэдэнэ гээшэ гү? Резолюциһаа юумэ дулдыдаха бэшэл. Тэрэнэй моральна удха шанарынь гэбэл, нэгэдэхые хүсэһэн ябуулга ха юм. ЦК-гай делегадууд юу хэжэ байһанаа мэдэнэ гээшэ гү? Эдэниие хоёр сүүд: Венскэ конгресс[1], ородой пролетариат сүүдлэхэ байха. Ямар шиидхэбэриин гарахыень тэдэнэр мэдэнэ гээшэ гү? Резолюциин түлөө гү, али буруушаажа дуугаа үгэжэ болохо, харин дуугаа үгэхэһөө арсаха гээшэ доромжолһон ябадал болохо...»

Вандервельде нэгэл зүйтэй юумэ хэлэһэн байгаа: большевик делегадууд эндэ сугларһан бүхы оппортунистнуудые доромжолхоһоо түбэгшөөхэгүй байгаа. «Вождиин» заналтаһаа үрэ гараагүй. Большевигүүдэй ЦК-гай делегадууд эсэстээ хүрэтэр хэлбэришэгүй зандаа үлэһэн юм.

Энэ хадаа II Интернационалтай большевигүүдэй һүүлшын уулзалга байгаа. Удангүй дайн эхилээд, энэ ямбата зурганай (II Интернационалай) буртаг, муухай урбалтань бүхы үнэн революционернүүдтэ эли болоо һэн.

Захалһан дайн (тэрэнэй бэлэдхэл тухай нилээд хэлэгдээшье һаань) Ильичтэ ехэ дайралта болоо бэлэй. Ленин шарайгаа алдажа, үгэ үсөөнтэй болоод, ходол бодолгото болонхой ябадаг байгаа. Тохёолдоһон шэнэ ушар байдалые шэнжэлээ, таараха тобшололнуудые хэдэг байһан. Юу хэхэ тухай шэнэ түсэбүүд тэрэнэй толгойдо гүрэжэ байба. Дайн үнжагайржа, бүхы оронуудай ажалшадта угаа ехэ хохидол ушаруулха янзатай болоһон байгаа. Буржуази хадаа социал-урбагшадай туһаламжа хэрэглэн, гадаадын дайсанда эсэргүүсэхын тула орон соохи бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ гэһэн уряа хаа хаанагүй гаргаха байха. Энэ «бургфриденэй» бүхы жэрхэмшэг муухайень хаа хаанагүй элишэлэн сохихо шухала. Дайлалдажа байгаа оронуудай хүдэлмэришэдтэ дайнай болото ушар удхые тайлбарилжа үгэхэ шухала. Тайе буруушаан тэмсэхэ зэргэтэйт гэжэ гэдэндэ этигүүлхэ шухала. **Буржуазитай нэгэдэхэ бэшэ, харин буржуазида эсэргүүгээр нэгэдэхэ хэрэгтэй. Дайнай шалтагаанаар буржуазитай эбсэхэ бэшэ, харин дайнда дай соносхохо хэрэгтэй.**

Ильичтэ бүхы юумэн эли, толгой соонь шэнэ түсэбүүд бэлэн болоод байгаа.

...Пронинда, дайлалдажа байгаа орон Австрида байһан тула, хүдэлхэ, ябуулга хэхэ аргагүй байба. Тагнуул хээ гэһэн тэнэг һэжэглэлдэ орожо удангүй тушаагдаа бэлэй. Ильич арба нэгэн үдэр түрмэдэ һууһанай һүүлээр сүлөөлэгдөөд, Швейцари ошоо һэн.

Тэндэ эгэршэгүй эршэмтэйгээр ябуулга хэжэ эхилээ. Росситай холбоон байгуулагдаа. Тодо һонор заабаринууд, шэнэ оршом байдалда таараха хүдэлмэриин түсэбүүд эльгээгдэдэг болобо. Бусад оронуудтахи хүдэлмэришэн ангида үнэн зандаа үлэһэн революционно социал-демокрадуудай багахан бүлэгүүдтэй холбоон байгуулагдаа. Шэнэ, гурбадахи Интернационал байгуулха бэлэдхэл хэгдэжэ байба. Тэрэнэй тала баригшадай даб дээрэ үсөөн байһаниинь Ильичые голхороогоогүй. Тэдэнэй шанар гол шухала зүйлынь байгаа бшуу. «Багашье һаа, һайниинь дээрэ» гэһэн тодорхой гурим ходо баримталдаг һэн.

(АПН).

...мир Ильич Ленин тухай ...удай» II томһоо. Энэ ном ...К-гай дэргэдэхи Марк...ын институдаар. По... хэблэлдэ бэлдэгдээ. ...д хуряангыгаар үстэнэ.

[1)] *1914 ондо Венэдэ уласхооронды социалис конгресс болохо байгаа.— Я. Г.*

[1)] *1914 оной июлиин 3—5 (16—18)-да Брюссельдэ болоһон «нэгэдэлгын» зүблөөн тухайда хэлэгдэнэ.* — Ред.

...НДИ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан недели Турку хотодо боло...рнүүдтэ тус хотын олониитэ Финскэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветерануудтай уулзаа, ...эй ажабайдал болон ажал ябуулга харуулһан фотовыставкэ эмхидхэгдээ, революциин ...н хэлэн дээрэ оршуулагдаһан зохёолнууд худалдагдаа.

...ДЭЭРЭ: Финскэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветеран Тууре Лехен «Ленинскэ үзэл сур...ниида дэлгэрэлгэ» гэһэн элидхэл хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ТҮРЭЛХИ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭГДЭНХЭЙ

Дэлхэйн пролетариадай багша Владимир Ильич Ленинэй зохёолнуудые түрүү үзэлтэй хүн зон ехээр һонирходог байгаа, һонирхоно. Бүхы оронуудай олон үндэһэ яһатанай хэлэн дээрэ эдэнь оршуулагданхай, амидаралта элшэеэ дэлгэрүүлжэ байһаар.

Ильичэй түрэһөөр 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан, багша Ленинэй зохёолнууд олоной дунда алдартай суутай болонхой, хүн зониие бүришье ехээр һонирхуулна. Дэлхэйн бүхы арад зоной хэлэн дээрэ оршуулагданхай, мүнөө бүришье ехээр дэлгэрдэг болоо.

В. И. Ленинэй зохёолнууд 1925 онһоо манай Буряад орондо оршуулагдажа эхилһэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо эдэ зохёолнууд буряад хэлэн дээрэ саг үргэлжэ хэблэгдэдэг болоһон юм. Хамта дээрээ Ильичэй 60 зохёол оршуулагдаһан. Иигээд байхадаа буряадууд В. И. Ленинэй олохон зохёолнуудые түрэлхи хэлэн дээрээ уншажа, ленинизмын суртал шудалһан болоно.

«Залуушуулай союзай зорилгонууд» гэһэн В. И. Ленинэй зохёол эгээ түрүүн буряад хэлэн дээрэ оршуулагдаа һэн. 1920 оной октябриин 20-до Россин Коммунис Залуушуулай Союзай Бүхэроссин III съезд дээрэ хэлэһэн үгэ. Верхнеудинск хотодо 1921 ондо хэблэн гаргагдаһан гээд тэрэ номой хабтаһан дээрэ уншанабди. Н. Л. Мещеряковой суглуулжа, оролто бэшэжэ, Москвада гаргаһан, В. И. Ленинэй «Статьянууд ба хэлэһэн үгэнүүд» гэжэ номые поэт, журналист Б. Цыренжапов гэгшэ оршуулһан байгаа.

«Кооперации тухай статьянууд ба хэлэһэн үгэнүүд», «хүдэлмэришэд ба таряашад эмэгтэйшүүл тухай» гэһэн суглуулбаринуудые Буряадай эрдэмэй комитет 1925 ондо хэблэн гаргаһан байна. Буряадай обкомой бюрогой гэшүүн, пропаганда ба агитациин таһагые даагша Д. Мункин хоёрдохи номыень оршуулһан байна.

В. И. Ленинэй «Таряашад тухай статьянууд ба хэлэһэн үгэнүүдые» Буряадай элитэ эрдэмтэ, профессор Г. Ц. Цыбиков оршуулжа, 1926 ондо Верхнеудинскдэ хэблүүлэн гаргаһан юм. «Октябриин ойнуудта зорюулжа В. И. Ленинэй хэлэһэн үгэнүүдые» Ц. Дондубон (Ц. Дон гээд ябадаг байһан) оршуулжа, 1930 ондо гаргаһан. Хуушан монголоор хэблэгдэһэн Ильичэй эдэ зохёолнууд мүнөө тон хомор, шухаг зүйлнүүд болонхой, манай библиотекэдэ хадагалагдажа байдаг (зариманиинь үгы).

Энээнһээ хойшонхи жэлнүүдтэ 1939 он болотор багша Ленинэй зохёолнууд тэрэ үедэ абтаһан латиин үзэг дээрэ хэблэгдэнхэй.

Хорёод, гушаад онуудай үеэр оршуулагдаһан Ильичэй зохёолнуудайнь олонхинь гол түлэб таряашад тухай юм. Энэньшье ойлгосотой бэзэ. Юуб гэхэдэ, буряад зон гээшэ ехэнхидээ мал, таряан ажал эрхилдэг байһан aаб даа.

В. И. Ленинэй дүрбэн зохёол: «Карл Маркс», «Коммунизмда зүүнэй тала баримталһан «үхибүүн ёһоной үбшэн», «Карл Марксын surталай түүхэтэ хуби заяан», «РСДРП-гэй II съезд тухайда домог» гэжэ номууд 1930 ондо оршуулагдажа хэблэгдэһэй байна.

Агуу багшын олон зохёолнууд хэдэ дахин хэблэгдэн гараһан байна. Жэшээнь, Россин Коммунис залуушуулай Бүхэроссин III съезд дээрэ В. И. Ленинэй хэлэһэн үгэ хоёр дахин—1924, 1947 онуудта хэблэгдэһэн. «Кооперации тухай статьянуудай суглуулбари» 1925, 1939, 1952 ондо хэблэн гаргагдаһан юм. Мүн «Карл Маркс», «Коммунизмда зүүнэй үзэл баримталһан «үхибүүн ёһоной үбшэн», «Фридрих Энгельс», «Агууехэ үүсхэл» гэхэ мэтэ зохёолнууд хоёр хоёр дахин хэблэгдэнхэй.

Е. ОСОДОЕВА.

Хүндэдэ хүртэһэн залуу эмшэд

...томо байшангай кори...эб наһанай зон суг... Тэдэнэр нишэ тиишэ ... Нэгэ наһажаал хүн ...анай хүбүүндэ хүтэ...ожо ерэнэ. Хабдажа, ...й баруун хасараа тэ...л барижа, үбшэниие ...сэжэ ядана хэбэр...

...дэ аргалдаг Хориин кабинет. Коридор ...агшад бултадаа шү...лхаяа, хэмэл шүдэ ... ерээд байна бшуу. ... үбдэжэ байхада, ... хүлеэжэ һуухагүй, ...гүүр нишэ тиишэ ...шье зүбтэй байгаа.

...гүй ажалай үдэр ...аан халаадтай, са...тай хэдэн эмшэд ...нэ. Үндэршэг хүдэр ... сагаан шарайтай ... үбшэнөө тэсэжэ ...н үнөөхи үбгэжөө...тэ оруулба.

... хоноогто, үбгэ... врачай асуудалда:

...оо унтангүй хоноob. ...үүдни үбдэжэ, мүй...өө, ехэл үбшэнтэй, ...жөөл ёолон харюу...

...шыхан модон алха ...үбгэнэй үбшэлжэ байһан шүдэнүүдые тоншожо үзөөд, үндэһөөрөө хүдэлдэг болошоһон байхадань, ходоро татажа абахые дурадхана.

— Үбдэхэеэл болихо һаань, яахадатнайшье болохо—гэжэ, үбгэжөөл зүбшөөлөө үгэнэ.

Врач үбгэжөөлэй үбдэжэ байһан мүйлэдэ үбшэ бууруулаха тарилга хэжэ, муудаһан шүдэ абадаг хабшуураар үбшэнтэнэй ёоложошье үрдеэгүй байхадань, һуга татан абана.

— Энэ абтаһан шүдэнүүдэйтнай оронда шэнэеэшье табиха дамнай болохо байха, хэмжүүрыень абхуулхат,—гэжэ үбгэнэй һанаа амаруулна.

Шүдэнэйнгөө үбдэхэеэ болиһондо баясаһан үбгэжөөл эмшэдтэ үнэн зүрхэнэй баярые хүргөөд, гаража ошоно.

Энэ ядажа һууһан наһажаал хүниие эмшэлээшэ врач Владимир Цыбикович Сампилов гээшэ. Оройдоол 24 наһатай. Шэтын медицинскэ институт 1968 ондо дүүргэһэнэйнгээ удаа манай аймагта хоёрдохи жэлээ ажаллана. Аймагаймнай түбэй, совхозуудай олохон ажалшад үбшэлһэн шүдэеэ энэ эмшэндэ аргалуулһан, шэнэ шүдэ табюулһан байжа. һайн таниха, энэрхы сэдьхэлтэй эмшэн гэжэ ойлгодог болонхой.

— Үдэр бүхэндэ манай кабинедтэ 18-20, дээшээшье үбшэнтэн ерэжэ, эмшэлүүлжэ байдаг юм. Аргалжа яашье болохогүй шүдэ абажа, шэнэые табидаг байнабди. Харин эмшэлжэ боломоор шүдэ аргалжа, эдэгээгээ зон аабзабди. Шүдэнэйнгөө муудахагүйн тула хайшан гэжэ абажа ябаха тухай ажалшадай дунда лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байнабди,— гээд Владимир Цыбикович намтай ажалайнгаа һүүлдэ уулзахадаа хөөрөө бэлэй.

Шүдэ аргалдаг кабинедтэ Владимир Цыбиковичтэй хамта врачнар Михаил Дыжитович Цыдыпов, Нина Дамбаевна Нимаева хүдэлдэг юм. Михаил Дыжитович гурбадахи жэлээ ажаллажа, яһала баян дүршэлтэй болонхой. Манай ябахада Михаил Дыжитович кабинет соо хэдэн олон шүдэ, тусхай абаһан хэмжүүртэ тааруулан, тошиилдожо байгаа һэн. Тиихэдээ уран дарханай маягтайгаар ехэл нарилжа, оролдолго гаргажа байхань элеэр харагдаа.

— Мүнөө үедэ шүдэнэй техниггүй дээрэһээ, шүдэгүйдэжэ, ехэл ядалдаһан зондонь тааруулжа табижа байнаб. Үбшэнтэнэй гүйлтатайгаар ерэхэдэнь, арсажа яажа байхабши. Хэмэл шүдэ зохёожо тааруулхань ехэл хүдэлмэритэй юм. Эмшэлхэ ажалаймни ехэ саг һаатадаг. Теэд иимэ хэрэгтэ һаагаад байхадам, Владимир Цыбикович, Нина Дамбаевна хоёр ажаллажа гарана гээшэ,—гээд Михаил Дыжитович зугаалаа бэлэй.

Хориин больницын шүдэнэй кабинедэй хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй туршада 6000 тухай үбшэнтэнэй шүдэ аргалжа, зондо хэмэл шүдэ табижа үгэһэн байха. Тиихэдээ эндэхи ажалдаа ханалгатайгаар оролсожо, хүн бүхэнэй гуйлтада энэрхы сэдьхэлтэйгээр хандадаг байна.

Эмшэд булта залуу. ВЛКСМ-эй гэшүүд юм. Тэдэнэр сүлөөтэй сагтаа хамтын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг — холын фермэ, гүүртэнүүдээр, һургуулинуудаар, эмхи зургаануудаар ябажа, хайшан гээ һаа шүдэсэ үбшэнһөө һэргылхэ, удаан саг соо элүүр абажа ябаха тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, үгышье һаа, КВН-эй болон бусад хэмжээ ябуулгануудта эдэбхитэйгээр оролсодог байһаниинь тэмдэглэмээр.

Арад зониие аргалха арюун ажалдань шүдэ аргалдаг Хориин кабинедэй эмшэдэй залуу коллективтэ үшөө ехэ амжалта хүсэе.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хориин аймаг.

ОЁДОЛШОД ЭРХИМЛЭҺЭЭР

Галуута-Нуурай оёдолой фабрикын коллектив һара бүри хубсаһа оёхо даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, Сэлэнгынгээ аймаг соо мэдээжэ болоһон юм. Байгша оной II, III квартал соо түсэб даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхаха гэжэ мүрысэн ажалладаг тус фабрикын коллектив Ленинэй үндэр шанда хүртэхэ хүсэл зорилго урдаа табинхай. Тиимэһээ үдэр бүри мүрысөөнэй эршэ улам шангадажа, хүн бүхэн һайн шанартай гоё һайхан хубсаһа оёхо хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллана.

Фабрикын түрүү оёдолшод С. Шарипова, А. Бобылёва, Е. Дугарова гэгшэд залуу хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал табина. Һүүлэй үедэ зуу гаран басагад тус фабрикада ерэжэ, оёдолшоной мэргэжэл шудалаад, һайнаар хүдэлжэ байна. Эдэнэр аха заха нүхэдөө жэшээ абажа, шударгыгаар ажаллана. Тэдэнэр халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэжэ, амжалта туйлана.

Зураг дээрэ: мастер Галина Алексанян залуу оёдолшод Оля Фомина, Тамара Ткачёва гэгшэдтэ заабари үгэжэ байна.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

Данри ХИЛТУХИН

НЕЙС МҮРЭН ДЭЭРЭ

Ьүн сагаан
үүлэ манатай
үглөөгүүр hэн,
Мүрэнние гаталхаар
хүүргэ табиха
захиралта абтаба.
Ьомон-мүндэрэй
адхаржа байhан
үе hэн,
Манай капитан
хүүргэ барилгада
ротоороо гараба.
Газарай доhолсо
эндэ тэндэ
бомбонууд тэhэржэ,
Барнhан хүүргэнь
дайсанда буталагдажа,
хоёрдохёо баригдаба.
Баруун эрье
зүүн эрьетэеэ
одоошье холбогдожо,
Гурбадахяа баригдаhан
хүүргэ дээгүүр
харгы гараба.

ОДЕР МҮРЭН ДЭЭРЭ

Ошотоhон малгайтай
ород сэрэгшэдые
Одер мүрэн
Одоо нюусагүй
сухалтай шэрүүнээр
угтан абаа.
Үндэрhөө хаягдаhан
бомбын тэhэрээн,
автомадай таршаганаан
Уhанай долгито
нюрган дээгүүр
нэрьен зэдэлээ.
Дайнай утаанhаа
сухалдаhан мүрэнние
гаталхань хүшэр.
Хүндэ тулалдаан
мүрэнэй эрьедэ
улам шангадана.
Дайсан сухарижа,
тулалдаан соо
ёолоhон газар
Хэhэг хэhэгээр
сэрэгшын үнэтэ
алхамаар абтана.

Ока, Амар,
Москва, Волго,
Байгалай эрьеhээ
Дайнай зүргөөр
буладтгал хатуужаhан
эхын хүбүүд зорёо.
Одер мүрэние
эзэмдэхээ иншэ
ерээгүйл холоhоо,
Дайсанаа даража
илалта асархаяа
Берлин тээшэ дугташаа.
Дууран түглыhэн
Ьэбхеэн уулаяа
эндэ дурдаад,
Шулуугаа мухарюулhан
Худан голоо
сэрэгшэ hанаа.
Гал дүлэн,
ёолоон соогуур
нүхэдөө дахуулаад,
Дайсанай мүрые
мүшхэhөөр Дарма
баруулжаа зорёо.

БААТАРАЙ ҮХЭЛ

Дайсантай тулалдаад,
Москва шадархи
шуhата байлдаанда
Дарма сухаряагүй,
эрэлхэг нүхэдөөрөө
бута сохилой.
Дайсанай эшээндэ
тулалдажа ябаhан
хүбүүнэй аялгада
Дарнин үнэр,
харида түрэhэн
гуниг урдалай.
Байлдаанаа айха
мэдэрэл бидэндэ
байгаагүй тиихэдэ,
Бомбонууд тэhэрээд,
газаран хүрьhэн
хүндөөр ёолоо...
Тэмсэлдэ унаhан
олохон нүхэд
хадагалагдаа харида.
Тулалдажа харгыдаа
хоёр наранаар
эсэхыешье эсэгдээ...
Хүнэй сэдьхэлээ
үлүү хүсэтэй,
үнэтэй юумэн
Дэлхэй дээрэмнай
үгыл юрэдөө,
этигэгты намда.
Хүнэй солые
дээрэ үргэжэ,
урдахндаа найдан
Дүлэн соогуур
хатуужажа ябаабди
сэдьхэлээрээ бидэ.
Шанха дээрэhээмнай
турлаагтал
«хейнкельнүүд»
бомбонуудые шэдэжэ,
Шахардуу байдалда
дайсанаа сохин
урагшаа дабшанабди.
Щүүдэрэй дуhалаар
ябууд дундаа
нюураа угаажа,
Шэрүүн дайнда
бутаран hандарhан
хотонуудые сүлөөлнэбди.
Сэрэгшэ хүбүүдээ
үйлапан [illegible]
тэбэрин таалажа.
Сүлөөлэгдэhэн хотодо
амгалан тайбан
ажабайдал эхилнэ.
Эндэ тэндэ
эдишэ хүлеэhэн
минэнүүд тэhэржэ,

Энхэ байдалай
эхнне нёлбоhоор
hүүлшынхеэ угаана.
Харнин дайдада
хүндэл даа
тулалдаха гээшэ.
Шэхэнэй дүжэрсэ
эндэ тэндэ
минэ тэhэрнэ.
Шуhаар нэбшэhэн
сээжэ тэбэрэзд
буряад сэрэгшэ
Хажуудахн нүхэрэйнгөө
гар дээрэ
найган унана.
Шархатаhан нүхэрөө
мүр дээрээ
нүхэдынь үргэлөөд,
hандарhан хотын
таннгдаагүй үйлсөөр
дуугай алхалаа.
Шадалаа бараhан
буряад сэрэгшэ
hулаар ёолоод,
Ьүүлшынхеэ нүхэдөө
урнханаар миhэржэ,
нигэжэ үгэлөө.
— Түрэл Хэжэнгэдэм
хахад үдэрэй
ерэхэ багта,
Наранай эндэ
хөөрэхэ үеэр
табнарайгты хүдөө.
Тоонто нютагаа
бусаха хубигүй.
унабаб,— гээд,
Нюдөө нээжэ
оршон тойронине
hүүлшынхеэ шэртээ.
— Хүшэр дайнай
hүүлшын үдэрнүүд
тулажа ерээд,
Дайсанаа даража,
илалта түйлалгада
хоёр алхам үлөө.
Хүхы шубуунай
[illegible]
нютагни туяаад
[illegible] —
Ьэбхеэн уула
[illegible]
Түрэл ороноо
хамгаалжа
хүбүүнтнай
алуулаа гээд,
Тоонто нютагайм
дүрбэн зүгтэ
эндэhээ дуулгаарайт.

Ажалдаа үмдэжэ
ябаг лэ даа,
шинелним үгөөд.
Абаш полкдоо
үлөө гэжэ
хүбүүндэм хэлээрэйт.
Эрэлхэгээр тэмсэн
илалтын үүдэндэ
унаа гээд,
Үгэгүйгөөр хүбүүм
баабайгаа hүүлдэ
ойлгохол байха.
Эрьеэ мүргэhэн
Худан гол
шулуугаа мухарюулаад,
Үнидэ мордоhон
хүбүүгээ үгылөөд,
дууляхал байха.
Хорнин хоймор
үлгы тоонто
түрэл Хэжэнгэм
Нойрhоо hэрижэ,
эртын наранай
туяа болоо.
Хэр угhаа
ядуу ябаhан
үгытэй малшад
Нюргаа тэниижэ,
хамтын ажалай
баатарнууд болоо.
Элдин оронойм
хоймор болоhон
Хэжэнгым дайдада
Үнгэрэлэн шэрүүн
үлэсхэлэн саг
дахнаа бү ерэг.
Эжынэрнай хүбүүдээ
эсэгэгэйнь
мордуулаад,
аюулта дайнда
Унаhан эрэшүүлээ
наhаараа хүлеэлгэн
хойшодоо бү үзэгдэг.
Тэндэ, харида
нойрсожо хэбтэнэ
хүбүүдэймнай нэгэн
мүнхэрөөд...
Тэрэ гэhээр
бусажа ерээгүй
холын фронтhоо.
[illegible]
[illegible]
хүүгүн hэн гээд,
Дуугай боложо,
Ьэбхеэн уула
hанаа алдаа.

Галина РАДНАЕВА
буряадшалба.





Үнгэрhэн амаралтын үдэр выставкын зал соо хүн зон таhалдаагүй. Уран гоёор зурагдаhан зурагууд, орёо наринаар бүтээгдэhэн зүйлнүүд олоной анхарал татана.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.



ХҮДӨӨГЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ ГУЛАМТА

Улаан-Үдэ хотымнай Үдэ голой урда эрьедэ оршодог 3-4 томо үндэр байшангуудые одоо хэн танингүй, мэдэнгүй байхаб даа. Энэмнай Буряад hайхан оронноймнай тон түрүүшын тусхай дунда hургуулинуудай нэгэн, хүдөө ажахын техникум гээшэ. Техникум тогтоhоор 40 жэлэйнгээ ойн баярые энэ оной ноябрийн 22-то тэмдэглээ. Энэ техникум Буряадай алдарта хүбүүдэй нэгэн Михей Николаевич Ербановай нэрэ зүүнхэй. Үнгэрhэн 40 жэлэй хугасаа соо Буряадай хүдөө ажахын техникум тусхай дунда эрдэмтэй хэдэн зуугаад агроном, механик, зоотехник, малай аргашан гэхэ мэтэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ гаргаа юм. Олонхинь дам саашаа hуралсан, институт дүүргээд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдөөр, партийна болон гүрэнэй эмхи зургаануудта хүдэлжэ байдаг.

Энэ hургуулиие тогтоhон сагhаань хойшо дүүргэжэ гараhан олон мэргэжэлтэд сугларжа, өөhэдынгөө ажал хэрэгүүд тухай хани халуунаар зүбшэн хөөрэлдөө. Буряадай хүдөө ажахын техникумэй тогтоhоор 40 жэлэй ойн баярта, агуу багша Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, манай техникумэй олон тоото багшанар болон hурагшад ажалай болон hуралсалай амжалта түйлажа байна.

М-Б. БАТОЕВ,
техникумэй хоёрдохи курсын студент.

Шатаршадай мүрысоон

СЭЛЭНГЭ. Ьаяхан Загастайн соёлой байшан соо В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн hайндэртэ ба Совет Конституцинн үдэртэ зорюулагдаhан шатаршадай мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Эндэ Тохой hууринай хори гаран шатаршад хабаадалсажа, гол түлэб элиминин гуримаар наадаhан байна.

Түгэсхэлэй үсэд шанга тулалдаанда бэлигтэй шатаршан, Сибиринн ба Алас-Дурна зүгэй зонын хүдөөгэй шатаршадай дунда болоhон мүрысөөнүүдтэ нэгэнтэ бэшэ чемпион байhан Бавасан Ринчинов шадамар бэрхээр наадаа. Тиихэдэ удаадахи hууринуудыень Владимир Баендуев, Н. Куженков, Д. Очиров К. Бадмаева гэгшэд эзэлээ.

Түрүү hуури эзэлэгшэдтэ аймагай «Урожай» гэжэ спортивна бүлгэмэй дипломууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Б. БАЕНДУЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ?

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУhАДА

Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорые СССР-эй Верховно Совéдэй Президиумэй эсэслэн баталhан тухай мэдээсэлые дэлхэйн олониитэ hаналаа ханан угтаа.

Ядерна дайнай аюулые зайсуулхын тулада дэлхэйн арадуудай хүсэлэл оролдолгые нэгэдүүлгэдэ энэ шухала документ ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Удаан саг соо болоhон орёо хэлсээнүүдэй эсэстэ Советскэ Союзай үүсхэлээр энэ документ зохёогдоhон юм. Хамагай түрүүндэ социалис ба бусад эб найрамдалда дуратай оронуудаар дэмжэгдэдэг Советскэ правительствын олон жэлэй хүсэлэл оролдолгын ашаар договорто гар табилгын баярай ёhололнууд 1968 оной июлиин 1-дэ Москвада, Вашингтон ба Лондондо болоhон байгаа. Тэрэ гэhэнhээ хойшо договорто 90 шахуу гүрэн гар табиhан байна. Тэдэнэй 25-ниинь документые эсэслэн баталаа. Договорой хүсэндөө орохын тулада 43 гүрэн, тэрэ тоодо ядерна зэбсэгтэй болоhон гүрэнүүд — Советскэ Союз, Холбоото Штадууд ба Англи тэрэниие эсэслэн баталха зэргэтэй.

Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорто гар табихадаа, Советскэ Союз хадаа уласхоорондын энэ хэлсээндэ гүрэнүүдэй эгээн лэ үргэнөөр хабаадаха талаар шухала алхам хээ. Даниин премьер-министр Х. Баунсгорд энэ алхамые hайшаахалаа, тус асуудалаар шиидхэбэри абалгые мүнөөдөө удааруулжа байhан оронууд СССР-hээ жэшээ абаха гэжэ найдажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлhэн байна.

Советскэ Союзтай нэгэн доро договорые Холбоото Штадуудай эсэслэн баталhан баримта энээндэ мүн лэ туhалха байhаниинь сохомтой. Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорые Советскэ Союзай ба США-гай эсэслэн баталалга договорто гар табиха болзорые үшөө тодорхойлоогүй байhан Японой правительствые бэрхэтэй байдалда оруулба гэжэ Японой «Иомиури» газетэ мэдүүлнэ. Договорто hаяар гар табиха тухай асуудал Японой МИД-тэ мүнөө хаража үзэгдэжэ байнхай гээд Киодо Цусин агентство энээнтэй дашарамдуулан дамжуулна.

Зарим гүрэнүүдтэ, жэшээлхэдэ, Баруун Германида ядерна зэбсэгтэй болохые эрмэлзэдэг империализмын нүлөө ехэтэй хүсэнүүд бии. Эдэ гүрэнүүдэй договорто гар табилсахань угаа шухала болоно. Уласхоорондын адаглагшадай hанамжын ёhоор, договорые Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай эсэслэн баталhан ушар энэ асуудал шиидхэлгэhээ ФРГ-гэй саашадаа зайсахын аргагүй эрхэ байдал бии болгоо. Иимэ эрхэ байдалда ФРГ-гэй правительство договорто хабаадалсахамнай гэжэ сопосхохо баатай болоhон байна.

ГИБРАЛТАРСКА ҮГЭСЭЛГЭ

Дундада далай шадарай стратегическэ шухала пункт болоtшо Гибралтар тушаа хэдэг эрилтэнүүдhээнь уламжалан гарадаг политическэ шанга үсэрэлдөөн Англиин ба Испаниин хоорондохи харилсаае хурсадуулдаг. Мүнөө үсэрэлдөөн гэнтэ абяа аниргүй болошоо. Испани хадаа «Гибралтарай асуудал» гэдэгые Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин зүбшэхэ зүйлhөөшье гаргуулhан байна. Англи тушаа Испаниин шэнэ правительство «нилээд амгалан хараа бодол баримталдаг» болоо гэжэ заахадаа, англо-испан арсалдаан гуримшуулагдаха гээд баруун оронуудай хэблэл hаналаа ханангяар мэдүүлнэ.

США-гай далайн-сэрэгэй министр Джон Чефи ба США-гай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй штабай начальник генерал Райн гэгшэдэй hаяхан Мадридта аяншалгын дүүрэhэн тухай мэдээсэл Гибралтарай түлөө гарадаг арсалдаан тушаа бодото байдалые харуулжа үгэнэ. Мадрид ба Лондон хоёрой хоорондо арсалдаанай улам ехээр гаража байhан дээрэhээ Холбоото Штадууд ехээр hанаагаа зободог байгаа бшуу. Юуб гэхэдэ, энэ арсалдаан Дундада далай шадар Вашингтоной бэелүүлдэг политикада хоротой, НАТО-гой сэрэгэй организациие hуларуулжа болохо гэжэ США тоолодог байгаа бшуу.

Баруун оронуудай хэблэлэй мэдээсэлнүүд дээрэhээ хаража үзэхэдэ, Вашингтоной түлөөлэгшэд хадаа «комплексно үгэсэлгэ» гэдэгые Испанида дурадхаа. Энэнэй удхань ямар бэ гэхэдэ, Гибралтарай бааза НАТО-гой мэдэлдэ үгтэхэ, тэрээндэ Англишье, Испанишье нэгэн доро адли эрхэтэй байха болоно. НАТО-гой гэшүүн болохые Франкис Испаниин үнинhөө хойшо эрмэлзэлгэдэ туhалхабди гэжэ найдуулхада, Холбоото Штадууд Гибралтар тушаа зарим эрилтэнүүдhээ арсаха хэрэгтэй гэжэ тэрээндэ ойлгуулаа.

Энэ үгэсэлгын үрэ дүнгүүдээр Англи мүн лэ hаналаа ханаhан байха юм. «Гибралтарай асуудал» гэдэгые ООН саашадаа зүбшэн хэлсэхээ болёо. Энэ асуудалаар үгэ хэлэлгэнүүдhээ hайн үрэ хүлеэгдэдэггүй байгаа бшуу. Гадна Лондон хадаа Гибралтарта өөрынгөө нүлөөе нилээд ехээр үлөөжэ шадаhан байна.

Зүгөөр энэ империалис үгэсэлгэ Холбоото Штадуудта угаа таарамжатай байна. Тэдэнэр НАТО-до Испаниие бүри ойртуулхаhаа гадна, Испаниин газар дээрэхи американ баазанууд тухай асуудал шиидхэлгээр Испаниие ехэ буулта хэхыень баадхажа шадаа. Ушарынь хадаа эдэ баазанууд тухай хэлсээн 1970 оной сентябрьда дүүрэхэ байна. Ротодохи далайн-сэрэгэй томо баазые үлөөхэ гэжэ Пентагон эрмэлзэдэг юм. Энэ баазые американ зургаадахи флодой корабльнууд, «поларис» ракетэнүүдээр хангагдаhан уhан доогуур ябадаг онгосонууд хэрэглэдэг байха юм.

НАТО-до хамаатай болохо энэ бааза ба Гибралтар тусгаар шухала удха шанартай гэжэ американ сэрэгэйхид тоолодог. Дундада далай дээрэ Америкын бэелүүлдэг стратегидэ ехэ удха шанартай Ливиин газар дээрэхи Уилус Филдстэхи сэрэгэй баазые усадхаха тухай эрилтэ Ливиин Революционно Совéдэй хэhэнhээ хойшо энэ удха шанарынь бүри ехэ болоо.

Бүхы юумэн дээрэhээ хаража үзэхэдэ, США, Англи ба Испаниин хоорондохи шэнэ үгэсэлгэ Дундада далай шадарай аюулгүй байдалай аша туhада эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй, дэлхэйн энэ райондо Пентагоной өөрынгөө зорилгонуудые бэелүүлгэдэнь туhатай байха болоно.

Г. ШИШКИН.
О. АНИЧКИН.
В. АСТАФЬЕВ.
(ТАСС).



ИКП-гэй ЦКК-гай шиидхэбэри

РИМ. (ТАСС). Можо болоhон ябуулга хэhэнэйнь түлөө энэ оной зунhаа эхилэн партиин зүбшөөлгүйгөөр ИКП-гэй бүлэг гэшүүдэй гаргадаг болоhон «Манифесто» гэжэ журналай директор Л. Магри гэгшые партиhаань гаргаха тухай Италиин Компартиин Центральна хиналтын комисси шиидхэбэри гаргаа. ИКП-гэй ЦК-гай ба ЦКК-гай пленум энээн тухай асуудалые ЦКК-гай шиидхэхын тулада дамжуулан үгэhэн байгаа. Тиихэдэ пленум хадаа ИКП-гэй политическэ хараа шугамда халдан ородог можо бологшодой энэ журнал гаргаха үүсхэл гаргаhан гол хүнүүд бологшо ЦК-гай гуобан гэшүүн Россанду, Натоли ба Пинтор гэгшэдые партиhаань гаргаhан байгаа.

Харата ябуулгануудые буруушаалга

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Сенегалhаа ООН-ой дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Ибрахима Бой Аюулгүйн Совéдэй түрүүлэгшэдэ бэшэг эльгээжэ, Сенегалай хилые Португалиин саг үргэлжын сэрэгүүдэй дабадаг, Сенегалай газарые тэдэнэй буудадаг тухай асуудал Аюулгүйн Совéдтэ яаралтайгаар хаража үзэхыень түрүүлэгшые өөрынгөө правительствын зүгhөө гуйhан байна.

Сенегалай амгалан hууhан зонуудта Португалиин сэрэгүүд нэгэтэ бэшэ иимэ добтолгонуудые хэнэ, харата ябуулганууды хэхэ энэ политикые Сенегалай правительство буруушаана. Аюулгүйн Совéдтэ хаража үзэхын тулада асуудалые дамжуулан үгэнэ гээд бэшэг соо тэмдэглэгдэнхэй.

ГЭМТЭД ХАРЮУСАЛГАДА ХАБААДУУЛАГДАХА ЁhОТОЙ

ГАВАНА. Вьетнамда американ сэрэгэйхидэй хэhэн зэрлиг аашануудые Кубын Коммунис партиин ЦК-гай орган бологшо «Гранма» газетэ эрид шууд буруушаана.

Урда Вьетнамай Сонгми гэжэ общинын энгэй хүн зонуудые олоор буудажа алаhан Пентагоной солдадуудай жэгшүүритэ муухай гэмтэ ябуулганууд тухай уншагшадтаа хөөрэжэ үгэхэдөө, Сонгмидахи гэмтэ ябадал ганса нэгэ болодог ушар бэшэ гээд газетэ бэшэнэ. Энгэй хүнүүдые иигэжэ зэрлиг муухайгаар алаhан хюдаhанай түлөө американ солдадуудhаа гадна, Пентагоной зонхилогшод гэмтэй гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

СТОКГОЛЬМ. Швециин олониитэ хадаа Сонгмида хүн зониие олоор алаhанда зэбүүрхэжэ ябаhанаа элирхэйлэн мэдүүлээд, гэмтэйшүүлыень харюусалгада хабаадуулха тухай эрилтэ хэнэ.

Энгэй зониие олоор алаhан ушарые уласхоорондын шатаар мүрдэлгэ хэхыень ООН-до Швециин правительствын эрилтэ хэхэ тухай Швециин премьер-министр У. Пальмда Арьеплуга (Хойто Швеци) городой коммунистнуудай суглаан телеграмма эльгээгээ.

БЕЙРУТ. Урда Вьетнамда американ империализмын хэhэн гэмтэ ябуулгануудые Ливанай түрүү үзэл бодолто олониитэ, хэблэл шоо үзэнэ.

(ТАСС).

УРДА ВЬЕТНАМАИ ПАТРИОДУУДАИ СОХИЛТОНУУД

ХАНОЙ. (ТАСС). Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй шэнэ дайшалхы амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд Урда Вьетнамhаа абтажал байhаар.

Тэйнинь провинцида американ сэрэгүүдэй 11-дэхи оньhожоруулагдаhан полкын эзэлжэ байhан газарые патриодууд ноябриин 26-да хоёр дахин добтолжо, 12 танк, хэдэн бронетранспортёр усадхаа.

Ноябриин 17-hоо 20 хүрэтэр болоhон байлдаануудай үедэ «Освобождение» гэжэ хэблэлэй агентствын hайса тодологдоhон мэдээнэй ёhоор, Митко провинцида арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй отрядууд дайсанай 620 солдадые алаhан ба шархатуулhан, 27 машина гарhаань гаргаhан, олон тоото буу зэбсэг буляажа абаhан байна.

Фыоклонг провинцида Фыокбинь ба Будоп шадар ноябриин 14-hөө 20 хүрэтэр дайсанай 500 шахуу солдат хүлhөө буулгагдаа, 40 сэрэгэй машина усадхагдаа, 6 вертолёт буудуулан унагаагдаа.

Медина Сидония сүлөөлэгдэбэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франкистнуудай «Улаан герцогини» гэжэ нэрлэhэн Медина Сидония Алькала-де-Энарестэхи түрмэhөө ноябриин 27-до сүлөөлэгдөө. Тэрэ найма hарын турша соо түрмэдэ hуугаа. Энээн тухай Франс Пресс агентство Мадридhаа мэдээсэнэ.

Дүрбэн водородно бомботой американ самолёдой 1966 оной январьда гэмтэжэ унаhан газар шадарай Паломарес гэжэ испан тосхоной таряашадай буруушаалгын хүдэлөөе толгойлhонойнгоо түлөө Медина Сидония нэгэ жэлэй турша соо түрмэдэ хаагдахаар франкис сүүдээр шиидхэгдэhэн юм.

ХЭБЛЭЛЭЙ ЭДЭБХИТЭД[...] СУГЛААН

Загарайн аймагай [...]
ришэн, хүдөө бэш[...]
лон ханын газет[...]
коллегиин гэшүү[...]
ноябрийн 29-дэ бол[...]
КПСС-эй райкомой [...]
ба агитацинн таh[...]
В. В. Климашевски[...]
Ленинэй 100 жэлэй [...]
тэй түрэтэйгөөр угт[...]
мүрысөөн ба хүдэлм[...]
дөө бэшэгшэдэй зор[...]
гэhэн элидхэл хэбэ. [...]
райн аймагай «Впер[...]
тын редактор В. П. [...]
1969 ондо редакци[...]
hан хүдэлмэри тух[...]
хэhэн байна.

Суглаанда хабаада[...]
элидхэлнүүдые анхар[...]
шагнажа, эдэбхитэй[...]
хэлсэбэ. Найман хүн [...]

Элхиин авто-заh[...]
заводой ханын газет[...]
тор, эдэбхитэй корр[...]
И. И. Куклин, Эрх[...]
хозhоо нүхэр Х. Ф. [...]
эдэбхитэй хүдэлм[...]
дөө бэшэгшэд А. С. [...]
А. Ш. Шергина, С. [...]
ных, К. Ф. Алексан[...]
бусад өөhэдынгөө [...]
вүүдтэ дэлгэрэн [...]
мүрысөөнэй ябаса т[...]
шадай зүгhөө В. И. [...]
100 жэлэй ойе ажал[...]
таар угтахын түлөө [...]
эдэбхи оролдолго [...]
hан тухай хөөрэбэд. [...]
ехэ эдэбхи үүсхэл[...]
хэ, түрүүшүүлэй ажал[...]
үльгэр жэшээ олоной [...]
ри болгохо тушаа [...]
шэн, хүдөө бэшэг[...]
газетэнүүдэй редк[...]
ямараар ажаллажа б[...]
хайгаа хөөрэжэ, дү[...]
андалдаhан байна. Т[...]
раа аймагай болон рес[...]
газетэнүүдэй хүдэлм[...]
рим дутагдалтай тал[...]
жэлбэ. Аймагай газ[...]
ажахынуудай хүдэл[...]
рим асуудалнуудаар [...]
териалнуудые толилоо[...]
саашадаа али зэргэ [...]
нэб гэжэ бэшэгдэнгүй [...]
хидог ушар үзэгдэнэ. [...]
Бурятии» газетын ред[...]
дөө бэшэгшэдэй зар[...]
гүүдтэ харюу үгэнэгү[...]
болгожо толилно. [...]
үнэн» газетын редак[...]
гөө уншагшадтай, хүд[...]
шэдтэй харилсаа хол[...]
тай гэhэн шүүмжэл[...]
дээ.

Суглаанай болоhон [...]
соёлой байшан соо х[...]
тэнүүдэй выставка [...]
дээ. Эндэ Элхиин [...]
водой «Социалис а[...]
лөө», түмэр замай Го[...]
цини «Путеец», «Т[...]
ключ» гэжэ рудни[...]
няк» гэhэн ханын г[...]
олоной анхаралые тат[...]

Аймагай газетын х[...]
лэгшэд хүдэлмэрш[...]
бэшэгшэдтэй, ханын [...]
редколлегиин гэшүүд[...]
тай туhатай хөөрөө [...]
Эндэ ханын газетын [...]
гиин хүдэлмэриие [...]
тайгаар эмхидхэхэ т[...]
рөө нүхэр Л. М. Ш[...]
гэргөө. Мүн аймагай [...]
харюусалгата секрет[...]
Ссеринагай «Инф[...]
жанрнууд» гэhэн лек[...]
мэришэн, хүдөө б[...]
ехэтэ hонирхуулаа.

Суглаанай түгэсхэ[...]
хитэй хүдэлмэриш[...]
бэшэгшэдтэ КПСС-эй [...]
болон аймагай Совéдэ[...]
комой Хүндэлэлэй гр[...]
редакцинн бэлэгүүд [...]
даба.

Манай [...]

ПРАВДА БУРЯ[...] МҮНӨӨДЭРЗИ[...] НОМЕ[...]

Нэгэдэхи хуудаhанд[...]
зуудай саашадаа хүг[...]
лөө» гэhэн түрүү бэш[...]
Үдын аймагай «Искра» [...]
Яруунын совхозой hаа[...]
мэнүүдэй ажалшадай[...]
уялганууд. КПСС-эй [...]
республикын Министр[...]
ведэй тогтоол.

Хоёрдохи хуудаhанд[...]
Үдын Ленинэй орден[...]
гэй партийна конфере[...]
териал. «Хүгжэлтын [...]
гэhэн Л. Сумкинагай [...]
денци. Редакцида ерэ[...]
гүүдэй шэнжэлэл.

Гурбадахи хуудаhан[...]
Алас-Дурна» выстав[...]
репортаж. Уласхоорон[...]
лэл. Хилын саанаhаа [...]
ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhан[...]
гэлдэр, мүнөөдэр, үгл[...]
hэн ниитэ гаршаг дор[...]
нютагай hонин.

Редакторай ор[...]
М. Н. НИМАЕ[...]

Манай адрес, телефону[...]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редакт[...] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленно[...] строительства—61-35, советского строительства и быта—[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, [...] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маш[...] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

● Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. ● Н-03042. Зак. [...]